

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 661

20 Απριλίου 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου.....	1
Πρότυπος κανονισμός λειτουργίας δημοτικού συμβουλίου.....	2

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 16853 Πρότυπος κανονισμός λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου.	(1)
---	-----

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 167, παρ. 5 του ν. 3852 (ΦΕΚ 87 Α') «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» καθώς και τις διατάξεις του άρθρου 282 παρ. 12 του ίδιου νόμου.

2. Την υπ' αριθμ. 101/21-2-2011 επιστολή της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδος με την οποία μας διαβιβάζεται η από 18-2-2011 απόφασή της για το σχέδιο κανονισμού λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου

3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98 Α').

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο πρώτο

Εκδίδουμε πρότυπο κανονισμό λειτουργίας του περιφερειακού συμβουλίου, ο οποίος έχει ως εξής:

Άρθρο 1ο

Περιφερειακές αρχές -
συγκρότηση του περιφερειακού συμβουλίου

Όργανα της περιφέρειας είναι ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες, το περιφερειακό συμβούλιο, η οικονομική επιτροπή και η εκτελεστική επιτροπή.

Το περιφερειακό συμβούλιο αποτελείται από τους περιφερειακούς συμβούλους, οι οποίοι εκλέγονται με άμεση, καθολική και μυστική ψηφοφορία. Η θητεία των περιφερειακών συμβούλων είναι πενταετής. Η εγκατάσταση των μελών του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται την 1η Σεπτεμβρίου του έτους εκλογής και η θητεία τους λήγει την 31η Αυγούστου του πέμπτου έτους της θητείας τους.

Άρθρο 2ο

Αρμοδιότητες του περιφερειακού συμβουλίου

Το περιφερειακό συμβούλιο ασκεί όλες τις αρμοδιότητες που ανήκουν στην περιφέρεια, εκτός από εκείνες που έχουν ανατεθεί με ρητή διάταξη σε άλλο όργανο της περιφέρειας ή έχουν μεταβιβαστεί από το ίδιο το συμβούλιο σε επιτροπή του. Το περιφερειακό συμβούλιο είναι αρμόδιο ιδίως για:

1. Την έγκριση και παρακολούθηση της εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος της περιφέρειας.

2. Την έγκριση και παρακολούθηση της εφαρμογής αναπτυξιακών προγραμμάτων κατά την κείμενη νομοθεσία.

3. Την έγκριση του προϋπολογισμού και του απολογισμού της περιφέρειας.

4. Την επιβολή τελών, εισφορών και δικαιωμάτων.

5. Την απαλλοτρίωση ακινήτων.

6. Την εκποίηση, ανταλλαγή και δωρεά ακινήτων, καθώς και τη σύσταση εμπράγματων δικαιωμάτων.

7. Την αγορά, παραχώρηση χρήσης, μίσθωση και εκμίσθωση κινητών και ακινήτων.

8. Τη σύναψη δανείων.

9. Την έγκριση του κανονισμού των εργασιών του, του κανονισμού των εργασιών της οικονομικής επιτροπής, της περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης και των επιτροπών του άρθρου 164 και του άρθρου 212 ή 213 του Ν. 3852/2010, καθώς και του οργανισμού των υπηρεσιών της περιφέρειας.

10. Την πλήρωση των κενών οργανικών θέσεων προσωπικού της περιφέρειας.

11. Το πρόγραμμα των εκτελεστέων έργων και προμηθειών.

12. Τη σύσταση επιτροπών στις οποίες μεταβιβάζει αρμοδιότητές του κατά τις διατάξεις του άρθρου 164 του Ν. 3852/2010.

13. Τη σύσταση αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 195 του Ν. 3852/2010.

14. Τον ορισμό των εκπροσώπων της περιφέρειας για την ανάδειξη των μελών του διοικητικού συμβουλίου αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρείας (άρθρο 194, παρ. 10, Ν. 3852/2010).

15. Τη διατύπωση σύμφωνης γνώμης για την συμμετοχή αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρείας σε άλλες επιχειρήσεις για την προώθηση των αναπτυξιακών σκοπών της περιφέρειας (άρθρο 194, παρ. 4, Ν. 3852/2010).

16. Την απόφαση για λύση υφιστάμενης αμιγούς επιχειρήσης νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ή διαμερίσματος που έχουν καταργηθεί (άρθρο 199, παρ. 1, Ν. 3852/2010).

17. Την απόφαση για την κατάταξη προσωπικού των αμιγών νομαρχιακών επιχειρήσεων που λύονται σε άλλη επιχείρηση που αναλαμβάνει τους σκοπούς της ή στην περιφέρεια (άρθρο 199, παρ. 3, Ν. 3852/2010).

18. Την απόφαση για την σύσταση δικτύου περιφερειών με τη μορφή αστικής εταιρείας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (άρθρο 202, παρ. 2, και άρθρο 203, Ν. 3852/2010).

Άρθρο 3ο

Εκλογή προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου

1. Την πρώτη Κυριακή του Σεπτεμβρίου της έναρξης της περιφερειακής περιόδου και την πρώτη Κυριακή του μηνός Μαρτίου του τρίτου έτους αυτής, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται για την εκλογή του προεδρείου του. Ειδικά για την περίοδο 2011-2014, η έναρξη της περιφερειακής περιόδου γίνεται τον Ιανουάριο του 2011 και τον Ιανουάριο του 2013 και η συνεδρίαση για την εκλογή του προεδρείου γίνεται την πρώτη Κυριακή του ίδιου μηνός. Κατά το πρώτο έτος της περιφερειακής περιόδου, το περιφερειακό συμβούλιο συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση του συμβουλίου του επιτυχόντος συνδυασμού που έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, εκείνου που είναι γραμμένος πρώτος κατά σειρά στην απόφαση του δικαστηρίου, ενώ κατά το τρίτο έτος με πρόσκληση του προέδρου του. Αν για οποιονδήποτε λόγο το συμβούλιο δεν προσκληθεί σε συνεδρίαση, τότε συνέρχεται αυτεπαγγέλτως στις 11 το πρωί της ημέρας αυτής.

2. Στην ανωτέρω συνεδρίαση προεδρεύει ο σύμβουλος που συγκάλυψε το συμβούλιο και, αν αυτός απουσιάζει, ένας σύμβουλος του ίδιου συνδυασμού, κατά τη σειρά της επιτυχίας που προκύπτει από την απόφαση του δικαστηρίου. Καθόσοντα ειδικού γραμματέα, κατά μεν τη συνεδρίαση του πρώτου χρόνου της περιφερειακής περιόδου ασκεί ο νεότερος περιφερειακός σύμβουλος κατά δε τη συνεδρίαση του τρίτου έτους

ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου. Το συμβούλιο εκλέγει ανάμεσα στα μέλη του, χωριστά και με μυστική ψηφοφορία, τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο και τον γραμματέα του. Ο πρόεδρος προέρχεται από την πλειοψηφία, ενώ ο αντιπρόεδρος και ο γραμματέας από τις παρατάξεις της μειοψηφίας. Σε περίπτωση που η μειοψηφία δεν υποδείξει υποψήφιο αντιπρόεδρο ή γραμματέα ή ο υποδειχθείς δεν αποδεχθεί την υποψηφιότητα, στις θέσεις αυτές εκλέγεται σύμβουλος της πλειοψηφίας.

3. Για την εκλογή του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου τηρείται η ακόλουθη διαδικασία: Κατά τη συνεδρίαση που έχει οριστεί για την εκλογή του προεδρείου, ο πλειονοψηφίας συνδυασμός εκλέγει μεταξύ των μελών του τον υποψήφιο για το αξίωμα του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου. Υποψήφιος για το αξίωμα αυτό εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειονοψηφίας συνδυασμού. Εάν κανείς από τους ενδιαφερομένους δεν συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία, τότε η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Εάν και κατά τη δεύτερη αυτή ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του πλειονοψηφίας συνδυασμού ή υπάρξει ισοψηφία, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία μεταξύ των δύο επικρατέστερων υποψηφίων. Κατά την τρίτη ψηφοφορία εκλέγεται όποιος συγκεντρώσει τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας διενεργείται κλήρωση από τον προεδρεύοντα σύμβουλο.

4. Στην ίδια συνεδρίαση γίνεται η εκλογή για την ανάδειξη του υποψηφίου για το αξίωμα του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου. Οι υποψήφιοι για τα αξιώματα αυτά αναδεικνύονται από το σύνολο των συμβούλων των παρατάξεων της μειοψηφίας κατά τον ίδιο τρόπο και με την ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την ανάδειξη του προέδρου.

5. Μετά την εκλογή των υποψηφίων για τα αξιώματα του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου διενεργείται η εκλογή, από το σύνολο των συμβούλων, για την ανάδειξη του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του οργάνου. Για να εκλεγεί ο προταθείς πρέπει να συγκεντρώσει την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Εάν κατά την πρώτη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του προηγούμενου εδαφίου, διενεργείται δεύτερη ψηφοφορία. Εάν και κατά τη δεύτερη ψηφοφορία δεν συγκεντρωθεί η απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών, τότε διενεργείται και τρίτη ψηφοφορία κατά την οποία αρκεί η ύπαρξη πλειοψηφίας των παρόντων μελών του περιφερειακού συμβουλίου. Αν στην τρίτη ψηφοφορία δύο ή περισσότεροι λάβουν ίσο αριθμό ψήφων, ο σύμβουλος που προεδρεύει διενεργεί μεταξύ αυτών κλήρωση.

6. Αν δεν επιτευχθεί εκλογή, για οποιονδήποτε λόγο ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, η συνεδρίαση επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή και εφαρμόζονται, αναλόγως οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων. Αν και στη δεύτερη συνεδρίαση δεν επιτευχθεί εκλογή ή η συνεδρίαση ματαιωθεί, επειδή δεν σχηματίστηκε απαρτία, θεωρείται ότι εκλέγονται πρόεδρος, αντιπρόεδρος και γραμματέας ανάλογα με την περίπτωση:

6.1 Αν πρόκειται για την πρώτη διετία της περιφερειακής περιόδου, οι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού που έλαβαν κατά σειρά τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης, σύμφωνα με τη δικαστική απόφαση που τους ανακήρυξε και

6.2 Αν πρόκειται για τη δεύτερη διετία, εκείνοι που είχαν τα αξιώματα αυτά την προηγούμενη διετία.

7. Τα πρακτικά της εκλογής αποστέλλονται, μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών, στον ελεγκτή νομιμότητας ο οποίος αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από προσφυγή ενός δημότη της περιοχής της περιφέρειας κρίνει μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ημέρα παραλαβής των πρακτικών, αν είναι νόμιμη η εκλογή.

8. Αν ακυρωθεί η εκλογή, επαναλαμβάνεται τη μεθεπόμενη Κυριακή μετά την κοινοποίηση της ακυρωτικής αποφάσεως στην περιφέρεια.

Άρθρο 4ο Παραίτηση

1. Η παραίτηση από το αξίωμα του προέδρου, του αντιπροέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου υποβάλλεται στο συμβούλιο και οριστικοποιείται, αφότου πληρωθεί η αντίστοιχη θέση. Ο παραιτούμενος παραμένει σύμβουλος και δεν μπορεί να επανεκλεγεί στο ίδιο αξίωμα μέσα στην ίδια διετία.

2. Για την εκλογή νέου προέδρου ή αντιπροέδρου ή γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου εφαρμόζεται η διαδικασία του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 5ο Αρμοδιότητες του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου

Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

1. Συγκαλεί το περιφερειακό συμβούλιο σε συνεδρίαση, καθορίζοντας τις ημερομηνίες των συνεδριάσεων, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, στην οποία αναγράφονται υποχρεωτικά όλα τα θέματα που προτείνει ο περιφερειάρχης και η οικονομική επιτροπή, έχει την ευθύνη χωροθέτησης των περιφερειακών παρατάξεων στην αίθουσα συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου, καλεί στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου υπαλλήλους της περιφέρειας, υπαλλήλους άλλων υπηρεσιών και νομικών προσώπων του δημοσίου τομέα καθώς και ιδιώτες για τη διατύπωση απόψεων ή την παροχή στοιχείων και πληροφοριών για υποθέσεις της περιφέρειας.

2. Μεριμνά για την έγκαιρη επίδοση, δια της γραμματείας του περιφερειακού συμβουλίου, των προσκλήσεων στους περιφερειακούς συμβούλους τον περιφερειάρχη και τους άμεσα εκλεγμένους αντιπεριφερειάρχες προκειμένου αυτοί να παραστούν στις συνεδριάσεις και ελέγχει τα αποδεικτικά επίδοσης.

3. Μεριμνά για την έγκαιρη συγκέντρωση όλων των στοιχείων και εγγράφων, καθώς επίσης και των σχετικών εισηγήσεων για τα θέματα που συζητούνται στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου.

4. Ανακοινώνει στο περιφερειακό συμβούλιο αναφορές και έγγραφα που απευθύνονται σε αυτό.

5. Διευθύνει τις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου και λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης και την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, έχοντας την δυνατότητα να διατάξει την αποβολή από την αίθουσα συνεδριάσεων κάθε προσώπου που βρίσκεται στο ακροατήριο και διαταράσσει τη συνεδρίαση. Στο πλαίσιο αυτό εισάγει προς συζήτηση τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη, δίνει το λόγο με τη σειρά σε όσους το έχουν ζητήσει, συνοψίζει τις συζητήσεις για κάθε θέμα, θέτει τις προταθείσες θέσεις σε ψηφοφορία, και ανακοινώνει το αποτέλεσμα

6. Λαμβάνει θέση κατά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου μόνο για τα θέματα που είναι σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και συμμετέχει στην συζήτηση των λοιπών θεμάτων αφού προηγουμένως δώσει τη θέση του διευθύνοντας τη συζήτηση στον αντιπρόεδρο ή τον αναπληρωτή του, επανέρχεται δε μετά την ολοκλήρωση της σχετικής συζήτησης

7. Μεριμνά για τη δημοσιοποίηση των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως είναι η ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και η έκδοση σχετικού δελτίου τύπου.

8. Ενημερώνει γραπτά τον Ελεγκτή Νομιμότητας για τις αδικαιολόγητες απουσίες των συμβούλων και για την μη εκτέλεση των υποχρεώσεών τους (άρθρο 171 παρ.5).

Άρθρο 6ο Αναπλήρωση προέδρου

Ο Πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου όταν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνεται από τον αντιπρόεδρο. Αν απουσιάζει ή κωλύεται ο αντιπρόεδρος, προεδρεύει όποιος από τους παρόντες συμβούλους του επιτυχόντος συνδυασμού έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και σε περίπτωση ισοψηφίας όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου με την οποία έγινε η ανακήρυξη των επιτυχόντων περιφερειακών συμβούλων.

Άρθρο 7ο Γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου

1. Ο γραμματέας του περιφερειακού συμβουλίου μεριμνά για την σύνταξη των πρακτικών του περιφερειακού συμβουλίου, σημειώνει τα ονόματα των συμβούλων που ζητούν το λόγο κατά σειρά και διαβάζει τον ονομαστικό κατάλογο κατά τις ονομαστικές ψηφοφορίες σημειώνοντας την ψήφο εκάστου.

2. Τον γραμματέα όταν απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ένας από τους παρόντες συμβούλους που καλείται από τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου

3. Για τη γραμματειακή υποστήριξη των συνεδριάσεων του περιφερειακού συμβουλίου ορίζονται υπάλληλοι της περιφέρειας με απόφαση του περιφερειάρχη, οι οποίοι ασκούν τα καθήκοντα που ορίζονται στο άρθρο 18 του παρόντος κανονισμού. Στους υπαλλήλους αυτούς παρέχεται, για κάθε συνεδρίαση στην οποία λαμβάνουν μέρος, αποζημίωση ίση με τα δύο τρίτα (2/3) της αποζημίωσης που λαμβάνουν τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου.

Άρθρο 8ο

Λειτουργία περιφερειακού συμβουλίου

1. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου κατ'αρτίζει την ημερήσια διάταξη, στην οποία αναγράφει υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο περιφερειάρχης και η οικονομική επιτροπή. Θέματα που είναι κατεπείγοντα συζητούνται πριν από τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, με εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 13 του παρόντος κανονισμού.

2. Τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου που απουσιάζει ή κωλύεται αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο αντιπρόεδρος, καθήκοντα προέδρου ασκεί όποιος από τους παρόντες συμβούλους του επιτυχόντος συνδυασμού έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου.

3. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να ζητεί στοιχεία από τις υπηρεσίες της περιφέρειας. Θέματα προς συζήτηση στο περιφερειακό συμβούλιο πρέπει απαραίτητως να συνοδεύονται από εισήγηση της αρμόδιας υπηρεσίας της περιφέρειας, η οποία πρέπει να περιέχει πρόταση επί του θέματος. Η εισήγηση μαζί με το φάκελο με τα συνοδευτικά αυτής έγγραφα πρέπει να βρίσκονται στη γραμματεία του περιφερειακού συμβουλίου τρεις (3) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου προκειμένου να καθίσταται δυνατή η ενημέρωση των συμβούλων. Σε περίπτωση κατά την οποία ανακύπτουν νομικά ζητήματα, η απάντηση επί των οποίων είναι κρίσιμη για την λήψη απόφασης από το περιφερειακό συμβούλιο, στον οικείο φάκελο περιέχεται και γνωμοδότηση επαυτών από νομικό σύμβουλο της περιφέρειας. Το περιφερειακό συμβούλιο έχει το δικαίωμα να ζητά από τον περιφερειάρχη, τους αντιπεριφερειάρχες, την εκτελεστική επιτροπή, την οικονομική επιτροπή και τις λοιπές επιτροπές του περιφερειακού συμβουλίου πληροφορίες και στοιχεία που είναι χρήσιμα για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του.

Άρθρο 9ο

Σύγκληση περιφερειακού συμβουλίου

1. Το περιφερειακό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά, ύστερα από πρόσκληση του προέδρου του, σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου γίνονται πάντοτε στο κατάστημα της έδρας της περιφέρειας και είναι δημόσιες. Το συμβούλιο μπορεί να συνεδριάσει σε άλλον τόπο μετά από απόφαση του συμβουλίου. Το συμβούλιο, με αιτιολογημένη απόφαση που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) του συνολικού αριθμού των μελών και απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.

2. Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση με γραπτή πρόσκληση, στην οποία αναφέρονται ο τόπος ο χρόνος και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης και συνοδεύεται από τις τυχόν υπάρχουσες κατά την έκδοση της γραπτής εισηγήσεις επί των θεμάτων που θα συζητηθούν. Στην γραπτή εισήγηση πρέπει να περιλαμβάνονται τα βασικά σημεία του θέματος και οπωσδήποτε να διατυπώνεται η πρόταση του εισηγητή. Η πρόσκληση δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας και αποστέλλεται ηλεκτρονικά ή ταχυδρομικά μαζί με τις τυχόν υπάρχουσες κατά την έκδοση της γραπτής εισηγήσεις,

στους συμβούλους πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση. Στις πέντε πλήρεις ημέρες δεν περιλαμβάνονται η ημέρα αποστολής της πρόσκλησης και η ημέρα πραγματοποίησης της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου. Ο περιφερειακός σύμβουλος οφείλει αμέσως μετά την εγκατάστασή του να δηλώσει στον πρόεδρο τη διεύθυνση κατοικίας του και τα στοιχεία επικοινωνίας ή να ορίσει με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα της περιφέρειας, στον οποίο θα επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου, καθώς και να ορίσει με την ίδια δήλωση οποιοδήποτε, κατά την επιλογή του, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις η πρόσκληση αυτή μπορεί να επιδοθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται για ποιο λόγο η συνεδρίαση είναι κατεπείγουσα. Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

3. Ο πρόεδρος καλεί επίσης το συμβούλιο, όποτε το ζητήσει ο περιφερειάρχης, η οικονομική επιτροπή ή το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου με γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Στην περίπτωση αυτή τα θέματα αυτά προηγούνται, έναντι των λοιπών θεμάτων, στη συζήτηση κατά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου, με ευθύνη δε των αιτούντων αυτήν συμβούλων, πρέπει, τρεις ημέρες πριν την ορισθείσα συνεδρίαση, να κατατεθεί στη γραμματεία του περιφερειακού συμβουλίου γραπτή εισήγηση επί των προς συζήτηση θεμάτων. Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5). Οι συνεδριάσεις που συγκαλούνται στη δεύτερη και τρίτη περίπτωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου αυτής δεν μπορεί να είναι περισσότερες από μία, αντίστοιχα, το μήνα.

4. Αν το συμβούλιο δεν συγκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης, συνέρχεται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2, ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του. Αν ο πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί με απόφαση του οικείου Ελεγκτή Νομιμότητας, να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα, σύμφωνα με την πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του Ν. 3852/2010.

5. Στις συνεδριάσεις του συμβουλίου καλείται ο περιφερειάρχης και οι άμεσα εκλεγμένοι αντιπεριφερειάρχες διαφορετικά η συνεδρίαση είναι άκυρη.

6. Ο περιφερειάρχης και οι άμεσοι εκλεγμένοι αντιπεριφερειάρχες μετέχουν στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς ψήφο.

7. Στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να κληθούν οι ευρωβουλευτές, οι βουλευτές των εκλογικών περιφερειών που περιλαμβάνονται στην περιφέρεια και οι δήμαρχοι της περιφέρειας. Επίσης με πρόσκληση του προέδρου μπορεί να καλούνται κατά περίπτωση φορείς και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών εφόσον κρίνεται απαραίτητη η παρουσία τους κατά τη συζήτηση συγκεκριμένου θέματος στο περιφερειακό συμβούλιο.

8. Εάν προκύψουν λόγοι ανώτερης βίας, που δεν επιτρέπουν την πραγματοποίηση της συνεδρίασης στο χρόνο που έχει οριστεί με την πρόσκληση, τότε ο πρόεδρος γνωστοποιεί με κάθε πρόσφορο μέσο την αναβολή της συνεδρίασης αναφέροντας τους λόγους της αναβολής. Στην περίπτωση αυτή η συνεδρίαση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης, μετά την άρση των λόγων της αναβολής της, σε χρόνο που προσδιορίζει ο πρόεδρος. Σε αυτή την περίπτωση δεν είναι απαραίτητο για την αναβληθείσα συνεδρίαση να τηρηθεί η προθεσμία των πέντε (5) πλήρων ημερών για την πρόσκληση των συμβούλων.

Άρθρο 10ο Απαρτία

1. Το συμβούλιο έχει απαρτία εφόσον τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα.

2. Τα μέλη του συμβουλίου που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης και με την παρουσία τους υπήρξε απαρτία και αν ακόμα αποχωρήσουν μεταγενέστερα λογίζονται ως παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης, ως προς την ύπαρξη απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης. Στην περίπτωση αυτή, για τη λήψη απόφασης για κάθε συγκεκριμένο θέμα η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά με βάση τον αριθμό των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.

3. Το Περιφερειακό Συμβούλιο λειτουργεί νόμιμα έστω και με ελλιπή σύνθεση που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία σε όλες τις περιπτώσεις που μέλη του Περιφερειακού Συμβουλίου αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή αν οι έδρες τους μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές θέσεις να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές ή με τη λήξη του χρόνου της αργίας.

Άρθρο 11ο

Διεύθυνση της συζήτησης - επιβολή της τάξης

1. Ο πρόεδρος διευθύνει τη συζήτηση, με βάση τον κανονισμό λειτουργίας, και παίρνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ομαλή διεξαγωγή της συζήτησης και την τήρηση της τάξης και της ευπρέπειας. Οι συζητήσεις του περιφερειακού συμβουλίου πρέπει να γίνονται σε τόνο ήρεμο, με υπευθυνότητα και σύνεση, όπως ταιριάζει σε μέλη δημοκρατικού οργάνου που εκφράζει τη λαϊκή κυριαρχία και ασκεί δημόσιο λειτουργήμα.

2. Εάν οποιοσδήποτε περιφερειακός σύμβουλος ή μέλος της εκτελεστικής επιτροπής συμπεριφερθεί με τρόπο ανάρμοστο ή με απρέπεια στους συναδέλφους του καλείται από τον πρόεδρο να δώσει τις αναγκαίες εξηγήσεις ή να ανακαλέσει τα όσα είπε. Στην περίπτωση που αρνείται να συμμορφωθεί, ο πρόεδρος τον ανακαλεί στην τάξη. Ακόμη ανακαλούνται στην τάξη και οι σύμβουλοι που θορυβούν και παρεμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης.

3. Πριν ο πρόεδρος ζητήσει να γραφτεί στα πρακτικά η ανάκληση στην τάξη ενός ή περισσοτέρων περιφερειακών συμβούλων που παρεκτράπησαν, τον ή τους καλεί προηγουμένως να δικαιολογήσουν την πράξη τους στο σώμα. Στην περίπτωση που το περιφερειακό συμβούλιο αποφασίσει, ύστερα από φανερή ψηφοφορία, ότι οι εξηγήσεις που δόθηκαν είναι ικανοποιητικές, το ζήτημα τελειώνει εκεί. Εάν όμως ο σύμβουλος ή οι σύμβουλοι αρνηθούν να δώσουν εξηγήσεις και να δικαιολογήσουν ή το περιφερειακό συμβούλιο δεν θεωρήσει τις εξηγήσεις ικανοποιητικές, τότε η ανάκληση στην τάξη γράφεται στα πρακτικά.

4. Σε ενδεχόμενο όπου και μετά την παραπάνω απόφαση εξακολουθήσει η παρεκτροπή, τότε ο πρόεδρος διακόπτει τη συνεδρίαση, για ορισμένο χρονικό διάστημα που το ορίζει την ίδια στιγμή, μαζί με την αναγγελία διακοπής.

Άρθρο 12ο Διαδικασία συζήτησης

1. Οι ομιλίες των συμβούλων πρέπει να είναι όσο γίνεται πιο σύντομες και πάντοτε μέσα στο θέμα που συζητείται, για να διευκολύνεται η αποδοτικότητα των εργασιών του περιφερειακού συμβουλίου.

2. Ο πρόεδρος μπορεί να διακόψει τον ομιλητή όταν εξέρχεται του θέματος. Συνιστά στους ομιλητές να τηρούν το απαιτούμενο μέτρο στις εκφράσεις τους και δικαιούται να αφαιρεί το λόγο, όταν ο ομιλητής και μετά την δεύτερη παρατήρηση του προέδρου, συνεχίζει να μακρηγορεί ή να ομιλεί εκτός θέματος.

3. Η συζήτηση σε κάθε θέμα τελειώνει όταν μιλήσουν όλοι όσοι ζήτησαν τον λόγο εκτός αν παραιτήθηκαν με δήλωσή τους με επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 8 του άρθρου 13.

4. Το ακροατήριο πρέπει να παρακολουθήσει τις συνεδριάσεις του συμβουλίου με απόλυτη ησυχία και χωρίς να παίρνει μέρος στις συζητήσεις του συμβουλίου, ούτε να επιδοκιμάζει ή αποδοκιμάζει τους ομιλητές, γιατί διαφορετικά ο πρόεδρος μπορεί να διατάξει την αποβολή από το ακροατήριο εκείνου που διαταράσσει τη συνεδρίαση.

5. Όταν σε κάποιο θέμα που συζητείται παρευρίσκονται ενδιαφερόμενοι, ο πρόεδρος μπορεί, μετά ή πριν τους ομιλητές περιφερειακούς συμβούλους, να δίνει τον λόγο σε εκπροσώπους κοινωνικών φορέων για να εκθέσουν τις απόψεις τους, έχοντας στη διάθεσή τους μέχρι τρία (3) λεπτά ο καθένας.

6. Στο τέλος της συζήτησης κάθε θέματος ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου συνοψίζει τις προηγηθείσες απόψεις και διατυπώνει την προς ψήφιση απόφαση, την θέτει σε ψηφοφορία και αφού ανακοινώσει το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας στο περιφερειακό συμβούλιο, δίνει εντολή για να γραφεί στα πρακτικά η ληφθείσα απόφαση.

Άρθρο 13ο

Συζήτηση θεμάτων ημερήσιας διάταξης

1. Μετά την έναρξη της συνεδρίασης και πριν από την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου, ο πρόεδρος πραγματοποιεί τις ανακοινώσεις του και ανακοινώνει στο περιφερειακό συμβούλιο τα έγγραφα που απευθύνονται σε αυτό, ο δε περιφερειάρχης πραγματοποιεί τις δικές του ανακοινώσεις. Στη συνέχεια διαβάζονται και απαντώνται οι επερωτήσεις, κατά τις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος κανονισμού. Επί αυτών δεν γίνεται συζήτηση.

2. Μετά το πέρας των ανωτέρω, το περιφερειακό συμβούλιο εισέρχεται στη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Η σειρά συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης μπορεί να μεταβληθεί με απόφαση του συμβουλίου έπειτα από πρόταση του περιφερειάρχη, του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου, ή του επικεφαλής παράταξης.

3. Ο περιφερειάρχης έχει το δικαίωμα να εκφράζει τις απόψεις του κατά προτεραιότητα. Στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου μπορούν να λάβουν το λόγο, εκτός του περιφερειάρχη, οι αντί περιφερειάρχες, οι επικεφαλής των παρατάξεων και οι ειδικοί αγορητές ανά θέμα, οι οποίοι ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωση τους στο προεδρείο πριν την έναρξη της συνεδρίασης. Η παράταξη της πλειοψηφίας μπορεί να ορίσει μέχρι δυο (2) ειδικούς αγορητές εκ των οποίων ο ένας είναι ο εισηγητής και κάθε παράταξη της μειοψηφίας έναν ειδικό αγορητή. Για κάθε θέμα μπορεί να μιλά ο επικεφαλής της παράταξης και ο ειδικός αγορητής, εκτός εάν ο επικεφαλής ασκήσει ο ίδιος αυτόν τον ρόλο. Εκτός από τον εισηγητή και οι λοιποί ειδικοί αγορητές καταθέτουν γραπτό κείμενο με τις απόψεις τους στο προεδρείο, το οποίο και αναπτύσσουν προφορικά.

4. Μετά την εκφώνηση από τον πρόεδρο κάθε θέματος, τις σχετικές εισηγήσεις και τις τυχόν διευκρινιστικές ερωτήσεις, ακολουθούν τοποθετήσεις των επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων και των ειδικών αγορητών. Οι επιθυμούντες από τους συμβούλους να μιλήσουν οφείλουν να το δηλώσουν, εγγραφόμενοι από τον γραμματέα κατά τη σειρά της δήλωσής τους, στον κατάλογο των ομιλητών που συντάσσεται αμέσως μετά την παρουσίαση της εισήγησης, τις διευκρινιστικές ερωτήσεις και τις τοποθετήσεις των επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων. Δεν επιτρέπεται να δοθεί ο λόγος σε σύμβουλο που δεν γράφτηκε στον κατάλογο ομιλητών κατά το προηγούμενο εδάφιο. Οι σύμβουλοι που επιθυμούν διευκρινιστικές και μόνο ερωτήσεις προς ενημέρωση τους επί του υπό συζήτηση θέματος, προηγούνται των συναδέλφων τους περιφερειακών συμβούλων, εγγραφόμενοι και αυτοί κατά σειρά δήλωσης σε σχετικό κατάλογο.

5. Θέματα που δεν αναγράφονται στην ημερήσια διάταξη δεν μπορούν να συζητηθούν νομίμως, εκτός αν προταθούν από τον περιφερειάρχη, τους αντί περιφερειάρχες, τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου ή τους επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων και αποφασίσει το περιφερειακό συμβούλιο με την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών του να συζητηθούν, εκτός ημερήσιας διάταξης. Οι επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων προηγούνται στις τοποθετήσεις τους από τους συμβούλους. Ουδείς σύμβουλος μπορεί να ομιλήσει πριν λάβει από τον πρόεδρο την άδεια κατά τη σειρά εγγραφής του. Ο ομιλητής απευθύνεται προς το συμβούλιο και είναι ελεύθερος στην έκφραση γνώμης και ψήφου και αποβλέπει πάντοτε στην ευσυνείδητη εξυπηρέτηση του συμφέροντος όλων των πολιτών.

6. Κάθε περιφερειακός σύμβουλος έχει δικαίωμα να μιλήσει μια φορά για κάθε θέμα και έχει στη διάθεση του τρία (3) λεπτά. Ο εισηγητής του κάθε θέματος έχει στη διάθεση του πέντε (5) λεπτά της ώρας για την

πρώτη τοποθέτηση και δυο (2) λεπτά για την δεύτερη. Ο αρμόδιος αντιπεριφερειάρχης και ο επικεφαλής περιφερειακής παράταξης έχει στη διάθεση του πέντε (5) λεπτά της ώρας για την πρώτη τοποθέτηση και δυο (2) λεπτά για τη δεύτερη. Ο ειδικός αγορητής κάθε περιφερειακής παράταξης έχει στη διάθεση του τρία (3) λεπτά της ώρας για την πρώτη τοποθέτηση και δυο (2) λεπτά για τη δεύτερη. Ο πρόεδρος του σώματος μπορεί να παρατείνει την διάρκεια των ομιλιών των ανωτέρω κατά δυο (2) λεπτά αν τούτο επιβάλλεται από τη φύση του θέματος.

7. Ο περιφερειάρχης λαμβάνει το λόγο κάθε φορά κατά προτεραιότητα. Απαγορεύονται οι διαλογικές συζητήσεις και οι διακοπές εκτός αν ο ομιλητής επιτρέψει διακοπές και συγκατατεθεί προς τούτο ο πρόεδρος.

8. Η διάρκεια κάθε συνεδρίασης ορίζεται σε ανώτατο όριο τετράωρη και μπορεί να παραταθεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις επί μια (1) ώρα το πολύ, με απόφαση του περιφερειακού συμβουλίου. Το περιφερειακό συμβούλιο μπορεί με απόφαση που λαμβάνει κατά την έναρξη της συνεδρίασης, να κατανείμει την ανωτέρω χρονική διάρκεια αυτής, κατά θέμα της ημερήσιας διάταξης, ανάλογα με το χρόνο που αυτό απαιτεί και τη βαρύτητα του. Η συζήτηση των εκτός ημερήσιας διάταξης θεμάτων, των ανακοινώσεων και της συζήτησης επί των επερωτήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τη μισή (1/2) ώρα και σε εξαιρετικές, κατά την κρίση του περιφερειακού συμβουλίου, περιπτώσεις την μια (1) ώρα. 9. Στην αρχή της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου κάθε περιφερειακή παράταξη μπορεί να καταθέσει πρόταση έκδοσης ψηφίσματος. Εφόσον το περιφερειακό συμβούλιο αποφασίσει θετικά, οι προτάσεις έκδοσης ψηφισμάτων εντάσσονται ως θέματα της συνεδρίασης στο τέλος της ημερήσιας διάταξης. Δικαίωμα συμμετοχής στη σχετική συζήτηση έχουν ο περιφερειάρχης, οι αντιπεριφερειάρχες και ο επικεφαλής της περιφερειακής παράταξης που το εισηγήθηκε.

Άρθρο 14ο

Θέματα επί της διαδικασίας ή επί προσωπικού

1. Εάν διατυπωθεί παρατήρηση ότι η συζήτηση διεξάγεται κατά παράβαση του κανονισμού, ο πρόεδρος διακόπτει την διεξαγωγή της και δίνει το λόγο σε αυτόν που έθεσε θέμα διαδικασίας. Ο πρόεδρος δίνει άμεση λύση και η συζήτηση δεν γενικεύεται. Σε κάθε περίπτωση, το περιφερειακό συμβούλιο με απόφαση του μετά από σχετική ψηφοφορία, αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με την ορθότητα της διαδικασίας που ακολουθείται.

2. Εάν ο περιφερειάρχης, ο αντιπεριφερειάρχης ή ο περιφερειακός σύμβουλος θέλει να αναφερθεί σε προσωπικό ζήτημα που δημιουργήθηκε στη διάρκεια της συζήτησης, λαμβάνει την σχετική άδεια από τον πρόεδρο και αναφέρεται μόνο στο προσωπικό του θέμα. Ο πρόεδρος υποχρεούται να δώσει το λόγο στον αιτούντα ο οποίος οφείλει να περιορισθεί αποκλειστικά και μόνον στο προσωπικό του ζήτημα, αλλιώς ο πρόεδρος του αφαιρεί το λόγο. Σε κάθε περίπτωση στον σύμβουλο που θέτει προσωπικό ζήτημα, δικαιούται να απαντήσει, εντός τριών (3) λεπτών, ο περιφερειάρχης ή αντί αυτού ένας εκ των αντιπεριφερειάρχων, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου ή ο περιφερειακός σύμβουλος που έκανε την συγκεκριμένη αναφορά.

3. Σε περίπτωση καταχρηστικής επίκλησης διαδικαστικών ή προσωπικών ζητημάτων ή προσημαστικής επίκλησής τους με στόχο την καθυστέρηση των εργασιών του περιφερειακού συμβουλίου, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί, με την έγκριση του περιφερειακού συμβουλίου, να επιβάλλει επίπληξη σε βάρος του συμβούλου, η οποία σημειώνεται στα πρακτικά.

Άρθρο 15ο
Λήξη - Διακοπή συνεδρίασης
περιφερειακού συμβουλίου.

1. Η συνεδρίαση λήγει με την ολοκλήρωση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

2. Η συνεδρίαση τερματίζεται και πριν εξαντληθούν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, ύστερα από απόφαση του συμβουλίου που λαμβάνεται μετά από πρόταση του προέδρου ή του περιφερειάρχη ή του ενός τρίτου (1/3) των μελών του. Επίσης διακόπτεται η συνεδρίαση για την επόμενη ή για άλλη συγκεκριμένη μέρα, με την ίδια διαδικασία. Αν υπάρχει παρόμοια πρόταση για διακοπή που έχει απορριφθεί, δεν υποβάλλεται νέα, αν δεν περάσει τουλάχιστον μια ώρα από την απόρριψη της προηγούμενης.

Εάν διακοπεί η συνεδρίαση για την επομένη ή άλλη συγκεκριμένη ημέρα η διάρκειά της δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριών ωρών.

3. Η διακοπή της συνεδρίασης ανήκει στη δικαιοδοσία του προέδρου. Η διακοπή όμως για διάστημα μεγαλύτερο της μισής ώρας επιτρέπεται μόνο αν υπάρχει συναίνεση του συμβουλίου.

4. Μετά την κήρυξη της λήξης της συνεδρίασης από τον πρόεδρο, το συμβούλιο δεν μπορεί και αν ακόμη βρίσκεται σε απαρτία, να συνεχίσει τη συνεδρίαση. Τέτοια συνεδρίαση είναι παράνομη και οι αποφάσεις που παίρνονται σε αυτήν είναι άκυρες.

5. Ο αντιπρόεδρος ή νόμιμος αναπληρωτής του προέδρου, δεν έχει δικαίωμα να προκαλέσει συνέχιση της συνεδρίασης και να προεδρεύσει αυτής.

Άρθρο 16ο
Ερωτήσεις - Επερωτήσεις -
Αιτήσεις κατάθεσης εγγράφων

1. Κάθε σύμβουλος έχει δικαίωμα να καταθέτει γραπτές ερωτήσεις οι οποίες απαντώνται γραπτά από τον περιφερειάρχη ή τον αρμόδιο αντιπεριφερειάρχη εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κατάθεσή τους. Κάθε σύμβουλος έχει δικαίωμα να καταθέτει γραπτές επερωτήσεις για τις περιφερειακές υποθέσεις. Επί των επερωτήσεων απαντά ο περιφερειάρχης ή ο αρμόδιος αντιπεριφερειάρχης στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου, πριν από την συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, εφόσον η επερωτήση κατατέθηκε οκτώ (8) ημέρες πριν από την συνεδρίαση. Εάν η επερωτήση κατατέθηκε μετά την παρέλευση της προαναφερόμενης προθεσμίας η απάντηση μπορεί να δοθεί είτε στην επόμενη είτε στην μεθεπόμενη συνεδρίαση κατά την κρίση του επερωτώμενου. Σε περίπτωση κατάθεσης μεγάλου αριθμού επερωτήσεων ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να αναβάλει την συζήτηση για την αμέσως επόμενη συνεδρίαση του συμβουλίου. Σε αυτή την περίπτωση τυχόν νέες επερωτήσεις συζητούνται μόνο αν έχουν κατατεθεί τουλάχιστον οκτώ (8) ημέρες πριν τη συνεδρίαση αυτή.

2. Οι ερωτήσεις αφορούν την αίτηση και μόνον πληροφοριών για το αν αληθεύει μια είδηση ή ένα περιστατικό ή αν έλαβε γνώση ο περιφερειάρχης ή ο αρμόδιος αντιπεριφερειάρχης και ποια μέτρα έλαβε ή πρόκειται να λάβει. Οι επερωτήσεις έχουν σκοπό τον έλεγχο του περιφερειάρχη και των αντίπεριφερειάρχων για ζητήματα άμεσης επικαιρότητας, με διερεύνηση των αιτιών ή του σκοπού για τον οποίο έγινε ή παραλήφθηκε ένα γεγονός ή μια πράξη.

3. Οι ερωτήσεις και επερωτήσεις πρέπει να περιλαμβάνουν σαφή διατύπωση του θέματος στο οποίο αναφέρονται. Ο πρόεδρος τις καταχωρεί σε περίληψη στο επί τούτου τηρούμενο βιβλίο και τις κοινοποιεί στον ερωτώμενο ή στον επερωτώμενο.

4. Αν η επερωτήση δεν μπορεί για αντικειμενικούς λόγους να συζητηθεί λόγω έλλειψης στοιχείων, τότε θα πρέπει να συζητηθεί στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου.

5. Κατά τη συζήτηση της επερωτήσης, προηγείται προφορική ανάπτυξη από τον επερωτώντα και ακολουθεί απάντηση του περιφερειάρχη ή του αντιπεριφερειάρχη. Εάν η επερωτήση υπογράφεται από περισσότερους αναπτύσσεται προφορικά από τον πρώτο εξ αυτών που την υπογράφουν. Για την ανάπτυξη κάθε επερωτήσης παρέχεται στον υποβάλλοντα σύμβουλο χρόνος μέχρι πέντε (5) λεπτών. Η όλη συζήτηση πάνω σε μια επερωτήση περιορίζεται μεταξύ του επερωτώντος συμβούλου και του περιφερειάρχη ή του αρμόδιου αντιπεριφερειάρχη.

6. Κάθε περιφερειακός σύμβουλος μπορεί να καταθέσει στη γραμματεία του περιφερειακού συμβουλίου αίτηση για κατάθεση εγγράφων που αφορούν μια υπόθεση. Η αίτηση πρέπει να αφορά συγκεκριμένο θέμα που θα προσδιορίζεται πλήρως. Ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου διαβιβάζει την αίτηση προς τον αρμόδιο αντιπεριφερειάρχη, ο οποίος οφείλει να δώσει αντίγραφα όλων των στοιχείων στον αιτούντα σύμβουλο, εκτός αν υπάρχει ειδικός λόγος που το απαγορεύει, και τον οποίο θα πρέπει να εκθέσει στο περιφερειακό συμβούλιο.

7. Με την ίδια διαδικασία ζητούνται έγγραφα από τον πρόεδρο διοικητικού συμβουλίου νομικού προσώπου της περιφέρειας για ζητήματα αρμοδιότητας του νομικού προσώπου. Ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου υποχρεούται να δώσει αντίγραφα όλων των στοιχείων στον αιτούντα σύμβουλο εκτός αν υπάρχει ειδικός λόγος που το απαγορεύει τον οποίο πρέπει να αναφέρει με πλήρη αιτιολογία.

Άρθρο 17ο
Αποφάσεις - Ψηφοφορίες

1. Το συμβούλιο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που να ορίζει διαφορετικά. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρξει ισοψηφία, υπερισχύει η ψήφος του προέδρου, εκτός αν η ψηφοφορία είναι μυστική, οπότε αυτή επαναλαμβάνεται για μια ακόμη φορά, η τυχόν δε νέα ισοψηφία ισοδυναμεί με απόρριψη.

2. Ο εισηγητής ενός θέματος έχει δικαίωμα να κάνει δεκτές τροπολογίες που εισηγούνται μέλη του περιφερειακού συμβουλίου. Ο πρόεδρος θέτει σε ψηφοφορία κάθε πρόταση, όπως διαμορφώνεται μετά τις τροπολο-

γίες που έχει κάνει δεκτές ο εισηγητής και η πρόταση ψηφίζεται μια φορά και στο σύνολο της. Αν υπάρχει αντίρρηση για το αποτέλεσμα, αποφαίνεται και πάλι το περιφερειακό συμβούλιο χωρίς συζήτηση. Αν υπάρχουν τροπολογίες που δεν έχουν γίνει δεκτές από τον εισηγητή, τίθενται από τον πρόεδρο προς ψήφιση, πριν την ψήφιση της πρότασης του εισηγητή, χωρίς άλλη συζήτηση επ' αυτών.

3. Αν ζητηθεί από τον πρόεδρο ή το ένα τέταρτο (1/4) των μελών του ονομαστική ψηφοφορία, η διεξαγωγή της γίνεται με ονομαστική κλήση των παρισταμένων μελών. Στην περίπτωση αυτή διαβάζεται ο κατάλογος των συμβούλων και κατά σειρά σημειώνεται η ψήφος τους.

4. Η ψηφοφορία στο περιφερειακό συμβούλιο είναι φανερή, εκτός από τις περιπτώσεις που ο νόμος ρητά ορίζει να είναι μυστική.

5. Δεν επιτρέπεται διακοπή ψηφοφορίας για να δικαιολογήσει ο σύμβουλος την ψήφο του. Μπορεί να δικαιολογήσει την ψήφο του μετά την ψηφοφορία με δήλωση του.

6. Η φανερή ψηφοφορία γίνεται με ανάταση του χεριού, με προφορική δήλωση ή συγχρόνως και με τα δύο.

Κάθε μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί να ψηφίσει υπέρ ή κατά της πρότασης, να απέχει από την ψηφοφορία ή να ψηφίσει λευκό. Για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας λαμβάνονται υπόψη μόνο οι θετικές ψήφοι υπέρ της πρότασης. Αν μέλος του συμβουλίου αρνηθεί ψήφο ή δώσει λευκή ψήφο, λογίζεται ως παρόν κατά τη συνεδρίαση και τόσο η άρνηση όσο και η λευκή ψήφος λογίζονται ως αρνητικές ψήφοι.

Άρθρο 18ο

Πρακτικά συνεδριάσεως

1. Στη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου τηρούνται πρακτικά με ευθύνη του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου. Τα πρακτικά καταρτίζονται με τη βοήθεια μαγνητοφωνικής ή μαγνητοσκοπικής συσκευής ή με κάθε άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο. Ο αρμόδιος περιφερειακός υπάλληλος κρατεί παράλληλα και πρόχειρα συνοπτικά πρακτικά.

2. Τα απομαγνητοφωνημένα ή απομαγνητοσκοπημένα πρακτικά αποτυπώνονται γραπτά και τα σχετικά φύλλα αριθμεί και μονογράφει ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου. Στο τέλος του έτους, τα πρακτικά αυτά βιβλιοδετούνται, με ευθύνη του προέδρου και του γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου. Αν σε κάποια συνεδρίαση δεν είναι δυνατή η χρήση μαγνητοφωνικής ή μαγνητοσκοπικής συσκευής, τηρούνται πρόχειρα συνοπτικά πρακτικά, τα οποία αντιγράφονται και φέρουν τη μονογραφή του προέδρου του περιφερειακού συμβουλίου. Τα φύλλα αυτά παίρνουν αρίθμηση που αποτελεί συνέχεια της αρίθμησης των απομαγνητοφωνημένων ή απομαγνητοσκοπημένων πρακτικών και βιβλιοδετούνται μαζί με αυτά. Η μη τήρηση των πρακτικών, σύμφωνα με τα ανωτέρω, συνιστά πειθαρχικό αδίκημα για τον πρόεδρο και τον γραμματέα του περιφερειακού συμβουλίου.

3. Τα πρακτικά, τα οποία ορίζουν οι προηγούμενες παράγραφοι, υπογράφονται από τα μέλη του προεδρείου και τον γραμματέα και επικυρώνονται στην επόμενη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου.

4. Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης παίρνουν ιδιαίτερο αύξοντα αριθμό, με διακεκριμένη αρίθμηση κατ' έτος. Πρακτικό συντάσσεται και όταν η συνεδρίαση ματαιώνεται για οποιονδήποτε λόγο. Κάθε απόφαση του συμβουλίου παίρνει ιδιαίτερο αριθμό και στην αρχή κάθε χρόνου γίνεται νέα αρίθμηση.

5. Οποιοσδήποτε περιφερειακός σύμβουλος το ζητήσει μπορεί να λάβει αντίγραφα των πρακτικών ή να λάβει πλήρη γνώση αυτών ή ηλεκτρονικό αντίγραφο στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων.

6. Τρεις (3) ημέρες μετά τη συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου, με ευθύνη του γραμματέα, δημοσιεύεται πίνακας στον οποίο σημειώνονται τα θέματα που συζητήθηκαν, ο αριθμός των αποφάσεων και περιλήψη του περιεχόμενου τους. Ο πίνακας αυτός αναρτάται στην επίσημη ιστοσελίδα της περιφέρειας, παράλληλα με την εφαρμογή άλλων διατάξεων που προβλέπουν τυχόν ειδικό τρόπο για τη δημοσίευση των αποφάσεων του περιφερειακού συμβουλίου.

7. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον μπορεί να ζητήσει, εγγράφως, κυρωμένα αντίγραφα συγκεκριμένων πρακτικών και αποφάσεων ή να λάβει πλήρη γνώση αυτών στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων.

8. Η μη δημοσίευση των αποφάσεων στην ιστοσελίδα της περιφέρειας συνιστά λόγο ακυρότητας αυτών ενώ αποφάσεις που δεν αναρτώνται στο «Πρόγραμμα Διαύγεια» βάσει του ν. 3861/2010 δεν εκτελούνται.

Άρθρο 19ο

Περιφερειακές παρατάξεις

1. Τα μέλη του περιφερειακού συμβουλίου ανήκουν σε περιφερειακές παρατάξεις ανάλογα με το συνδυασμό με τον οποίο έχουν εκλεγεί, ανεξαρτήτως αριθμού εκλεγέντων.

2. Επικεφαλής της περιφερειακής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος περιφερειάρχης και στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των περιφερειακών συμβούλων που ανήκουν στην παράταξη.

3. Κατά προτεραιότητα και πάντα μετά τον περιφερειάρχη οι επικεφαλής των παρατάξεων εκφράζουν τις απόψεις τους σύμφωνα με τη σειρά εκλογής τους.

4. Μέλος του περιφερειακού συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωση του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη περιφερειακή παράταξη, με την οποία έχει εκλεγεί.

5. Εάν η περιφερειακή παράταξη έχει τουλάχιστον τρία (3) μέλη, με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) αυτών, είναι δυνατόν να διαγράψει σύμβουλο, ο οποίος είναι μέλος της.

6. Το μέλος του περιφερειακού συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξη του δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη παράταξη και δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου, της οικονομικής επιτροπής ή των επιτροπών του περιφερειακού συμβουλίου, όπου έχει εκλεγεί ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, καθώς και να ορισθεί ή να παραμείνει αντιπεριφερειάρχης, κατά τη διάρκεια της θητείας του. Είναι δυνατή, όμως, η επανένταξη στην παράταξη από

την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών της προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη της προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.

7. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των περιφερειακών παρατάξεων η περιφερειακή αρχή τους παραχωρεί κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο και γραμματειακή υποστήριξη.

Άρθρο 20ο

Ειδική δημόσια συνεδρίαση για τον απολογισμό πεπραγμένων

του περιφερειάρχη και της εκτελεστικής επιτροπής

1. Κάθε χρόνο σε ειδική συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται ο απολογισμός πεπραγμένων της περιφερειακής αρχής σε ό,τι αφορά την εφαρμογή του ετήσιου προγράμματος δράσης, την οικονομική κατάσταση και τη διοίκηση της περιφέρειας.

2. Η ειδική δημόσια συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου γίνεται μέχρι 31 Ιανουαρίου του επόμενου έτους, με εξαίρεση το πρώτο έτος της εγκατάστασης των περιφερειακών αρχών και ανακοινώνεται πριν από δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες με κάθε πρόσφορο μέσο. Σε αυτή καλούνται τα μέλη της επιτροπής περιφερειακής διαβούλευσης και εκπρόσωποι των πολιτικών κομμάτων. Το περιφερειακό συμβούλιο μετά από εισήγηση του προέδρου επιλέγει τον προσφορότερο χώρο για τη διεξαγωγή της ανωτέρω συνεδρίασης.

3. Κατά την ειδική δημόσια συνεδρίαση του περιφερειακού συμβουλίου μετά την παρουσίαση των πεπραγμένων της περιφερειακής αρχής από τον περιφερειάρχη τοποθετούνται οι μετέχοντες. Ο χρόνος ομιλίας κάθε μετέχοντα δεν μπορεί να υπερβαίνει τα πέντε (5) λεπτά. Οι επικεφαλής των περιφερειακών παρατάξεων έχουν δικαίωμα ομιλίας διάρκειας έως δέκα (10) λεπτών και το ίδιο δικαίωμα έχουν και οι αντιπεριφερειάρχες λαμβάνοντας όμως υπόψη ότι η μέγιστη χρονική διάρκεια της ειδικής δημόσιας συνεδρίασης είναι τρεις (3) ώρες.

4. Στην ειδική δημόσια συνεδρίαση του παρόντος άρθρου, αμέσως μετά την έκθεση πεπραγμένων που παρουσιάζει ο περιφερειάρχης, ο λόγος δίνεται στον περιφερειακό συμπαραστάτη του πολίτη και της επιχείρησης ο οποίος παρουσιάζει την προβλεπόμενη στο άρθρο 179 παρ. 4 ετήσια έκθεσή του. Η έκθεση συζητείται στην ίδια συνεδρίαση. Ο περιφερειακός συμπαραστάτης έχει δικαίωμα να δευτερολογήσει με αγόρευση διάρκειας έως δέκα (10) λεπτών. Οφείλει να απαντά σε όλες τις ερωτήσεις ή παρατηρήσεις που διατυπώνονται από τους μετέχοντες στη συζήτηση. Ο περιφερειακός συμπαραστάτης μπορεί επίσης να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της περιφερειακής διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής του. Η ετήσια έκθεση που περιλαμβάνει και τις ειδικές προτάσεις του περιφερειακού συμπαραστάτη αναρτάται στην ιστοσελίδα της περιφέρειας με φροντίδα των περιφερειακών υπηρεσιών.

5. Η περιφέρεια μεριμνά για τη μετάδοση της ειδικής δημόσιας συνεδρίασης από τα περιφερειακά μέσα ενημέρωσης, το διαδίκτυο, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό, καθώς και για τη χρήση κάθε άλλου πρόσφορου μέσου ενημέρωσης των πολιτών.

6. Σε περίπτωση που το χρονικό διάστημα που προβλέπει το παρόν άρθρο παρέλθει χωρίς να κινηθούν οι διαδικασίες για την πραγματοποίηση δημόσιας συνεδρίασης απολογισμού, μπορούν οι περιφερειακοί σύμβουλοι να προκαλέσουν τη συνεδρίαση αυτή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του άρθρου 167 του νόμου 3852/2010 για τη σύγκληση του περιφερειακού συμβουλίου.

7. Στην ειδική συνεδρίαση του παρόντος άρθρου και στη συνεδρίαση που συγκαλείται όποτε το ζητήσει το ένα τρίτο τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου, συζητούνται μόνο τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

Άρθρο 21ο

Υποχρεώσεις συμβούλων

1. Ο σύμβουλος εκφράζει τη γνώμη του και ψηφίζει κατά συνείδηση.

2. Οι σύμβουλοι είναι υποχρεωμένοι να ασκούν με συνέπεια τα καθήκοντα τους, συμμετέχοντας, χωρίς απουσίες, εκτός αν έχουν κώλυμα, στις συνεδριάσεις του περιφερειακού συμβουλίου και όλων των επιτροπών, στις οποίες τους έχει ορίσει το περιφερειακό συμβούλιο και να παραμένουν μέχρι τη λήξη τους, ώστε να διευκολύνονται οι εργασίες του περιφερειακού συμβουλίου και να μην καθυστερεί η ομαλή πορεία αντιμετώπισης των προβλημάτων και των υποθέσεων της περιφέρειας.

3. Οι σύμβουλοι οφείλουν να προσέρχονται στη συνεδρίαση την ορισμένη ώρα και θεωρούνται παρόντες μέχρις ότου δηλώσουν στο προεδρείο ότι αποχωρούν. Οι σύμβουλοι υπογράφουν σε ειδικό για την πιστοποίηση της παρουσίας τους βιβλίο. Περιφερειακός σύμβουλος που προσέρχεται μετά την έναρξη της συνεδρίασης οφείλει να ειδοποιήσει το προεδρείο, ο δε γραμματέας να αναγγείλει την προσέλευση του συμβούλου για να γραφεί στα πρακτικά. Περιφερειακός σύμβουλος που αποχωρεί πρόσκαιρα ή οριστικά πρέπει να δηλώνει την αποχώρησή του στο προεδρείο, η οποία αποχώρηση πρέπει να καταχωρείται στα πρακτικά. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση επιστροφής συμβούλου.

4. Σε σύμβουλο που απουσιάζει αδικαιολόγητα σε τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 234 του Ν. 3852/2010, η πειθαρχική ποινή της αργίας και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να επιβληθεί η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης. Σύμβουλος που επιθυμεί να μην εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τις τριάντα (30) ημέρες, πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη του περιφερειακού συμβουλίου.

5. Σε σύμβουλο που δεν εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις (3) συνεχείς μήνες, χωρίς την άδεια του συμβουλίου, μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 234 του Ν. 3852/2010, η πειθαρχική ποινή της αργίας ή η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας.

6. Σε κάθε περίπτωση, ο πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου έχει το καθήκον να ενημερώνει γραπτικά τον Ελεγκτή Νομιμότητας για κάθε περίπτωση αδικαιολόγητης απουσίας συμβούλου από τρεις (3) ή περισσότερες συνεχείς συνεδριάσεις, καθώς και σε κάθε περίπτωση μη εκτέλεσης των υποχρεώσεων συμβούλου για διάστημα μεγαλύτερο από τρεις (3) συνεχείς μήνες.

Η παράλειψη αυτής της υποχρέωσης από τον πρόεδρο του περιφερειακού συμβουλίου αποτελεί το πειθαρχικό παράπτωμα της παράβασης καθήκοντος.

7. Ο περιφερειακός σύμβουλος δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος ή στην κατάρτιση και λήψη απόφασης του συμβουλίου ή να συμμετέχει σε γνωμοδοτικά συλλογικά όργανα τα οποία γνωμοδοτούν για θέμα που θα εισαχθεί στο συμβούλιο, εφόσον ο ίδιος ή συγγενής του, έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον. Απόφαση που λαμβάνεται κατά παράβαση της διάταξης αυτής είναι άκυρη. Σε σύμβουλο που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση μπορεί να επιβληθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 234 του νόμου 3852/2010, η πειθαρχική ποινή της αργίας ή η πειθαρχική ποινή της έκπτωσης με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας.

Άρθρο 22ο

Ισχύς - Εφαρμογή άλλων διατάξεων -
Τροποποίηση κανονισμού

1. Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του.

2. Για θέματα που αφορούν τη λειτουργία του Περιφερειακού Συμβουλίου τα οποία δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α') και αναλογικά οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, ΦΕΚ 45 Α').

3. Η τροποποίηση του παρόντος κανονισμού γίνεται από το περιφερειακό συμβούλιο και απαιτείται πλειοψηφία του όλου αριθμού των μελών του.

Άρθρο Δεύτερο

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

Αθήνα, 6 Απριλίου 2011

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

Αριθμ. 16852

Πρότυπος κανονισμός λειτουργίας
δημοτικού συμβουλίου.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

**ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 67, παρ. 9 του Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87Α'), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 18, παρ. 10στ του Ν. 3870/2010 (ΦΕΚ 138Α').

2. Την υπ' αρ. 160/3988/17.12.2010 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΚΕΔΚΕ και το αρ. 4039/21.12.2010 έγγραφο αυτής.

3. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα, που κωδικοποιήθηκε με το άρθρο πρώτο του ΠΔ 63/2005 (ΦΕΚ 98Α').

4. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο Πρώτο

Εκδίδουμε πρότυπο κανονισμό λειτουργίας του Δημοτικού Συμβουλίου, ο οποίος έχει ως εξής:

Άρθρο 1

Διοίκηση Δήμου

Όργανα διοίκησης του Δήμου είναι το Δημοτικό Συμβούλιο, η Οικονομική Επιτροπή, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής η Εκτελεστική Επιτροπή και ο Δήμαρχος. Πέραν των ανωτέρω, η Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης και το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών λειτουργούν ως νέα συμμετοχικά και διαμεσολαβητικά όργανα του Δήμου.

Άρθρο 2

Αρμοδιότητες Δημοτικού Συμβουλίου

1. Το Δημοτικό Συμβούλιο έχει γενική αρμοδιότητα να αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν το Δήμο, εκτός από εκείνα που ανήκουν στις αρμοδιότητες του Δημάρχου, των άλλων οργάνων του Δήμου, των συμβουλίων Δημοτικών ή Τοπικών Κοινοτήτων και του προέδρου τους ή του εκπροσώπου Τοπικής Κοινότητας ή το ίδιο το Δημοτικό Συμβούλιο μεταβίβασε στην Επιτροπή Ποιότητας Ζωής κατά το άρθρο 65 παρ. 6 του Ν. 3852/2010 ή σε συμβούλιο δημοτικής κοινότητας κατά το άρθρο 83 παρ. 9 του Ν. 3852/2010 ή σε συμβούλιο τοπικής κοινότητας κατά το άρθρο 84 παρ. 6 του Ν. 3852/2010.

2. Το Δημοτικό Συμβούλιο διατηρεί πάντα το δικαίωμα να συζητεί και να δίνει κατευθύνσεις προς τα υπόλοιπα όργανα του Δήμου επί θεμάτων γενικού ενδιαφέροντος, καθώς επίσης και επί θεμάτων που σχετίζονται γενικότερα με τη διοίκηση του Δήμου, την οικονομική του πορεία και την εν γένει λειτουργία των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των δημοτικών επιχειρήσεων.

3. Το Δημοτικό Συμβούλιο, ασκεί τις αρμοδιότητες του σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των νόμων, των κανονιστικών διατάξεων της διοίκησης και των κανονιστικών διατάξεων που θεσπίζει το ίδιο. Κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του λαμβάνει υπόψη:

i. Τις εθνικές, περιφερειακές και ευρωπαϊκές πολιτικές που σχετίζονται με τις αρμοδιότητές του.

ii. Την ανάγκη συνεργασίας και συντονισμού με άλλες τοπικές ή δημόσιες αρχές και οργανισμούς, οι οποίοι έχουν την αρμοδιότητα να δρουν και να διαθέτουν πόρους στην περιφέρεια του Δήμου.

iii. Τους διαθέσιμους πόρους για την κάλυψη των αρμοδιοτήτων του και την ανάγκη να διασφαλίζεται η επωφελής και αποτελεσματική χρήση καθώς και η ισόρροπη κατανομή τους.

iv. Την ανάγκη να οργανώνει τις παρεχόμενες υπηρεσίες με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η επάρκεια, η ποιότητα και αποτελεσματικότητά τους με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων.

v. Την ανάγκη για υψηλής ποιότητας περιβαλλοντική προστασία και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και την ανάγκη προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης της περιοχής του Δήμου.

4. Στις βασικές αρμοδιότητες του δημοτικού συμβουλίου συμπεριλαμβάνονται και οι εξής:

• Εκφράζει τις θέσεις του σε θέματα τοπικού ενδιαφέροντος και γνωμοδοτεί όποτε δημόσιες αρχές ή αρμόδια όργανα ζητούν τη γνώμη του.

• Θεσπίζει τοπικές κανονιστικές αποφάσεις, με τις οποίες θέτει κανόνες και καθορίζει όρους και προϋποθέσεις για τα θέματα που περιοριστικά αναφέρονται στο άρθρο 79 του Ν. 3463/2006. Οι τοπικές κανονιστικές αποφάσεις εκδίδονται μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής και τη διατύπωση παρατηρήσεων από τη Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης.

• Ορίζει τους φόρους τα τέλη, τα δικαιώματα και τις εισφορές μετά από εισήγηση της Οικονομικής Επιτροπής (άρθρο 72, παρ. 1ζ του Ν. 3852/2010).

5. Το Δημοτικό Συμβούλιο επίσης:

• Αποφασίζει για θέματα τα οποία τυχόν παραπέμπουν σε αυτό η Οικονομική Επιτροπή και η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής για λήψη απόφασης λόγω της ιδιαίτερης σοβαρότητας τους.

• Μπορεί με απόφασή του, η οποία πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη και λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, για ιδιαίτερα σοβαρό θέμα, να ασκήσει το ίδιο αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής ή της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής.

• Μπορεί με απόφασή του, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του και δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον έντυπη, ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου, να μεταβιβάζει συγκεκριμένες αρμοδιότητές του στα συμβούλια των Δημοτικών Κοινοτήτων.

• Με την ίδια διαδικασία μπορεί, στην αρχή κάθε δημοτικής περιόδου, να αναθέτει στα συμβούλια των Τοπικών κοινοτήτων την άσκηση και άλλων αρμοδιοτήτων, πέραν αυτών που προβλέπονται στο άρθρο 84 του Ν. 3852/2010, εκτός από την έκδοση κανονιστικών πράξεων, την επιβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων, τη σύναψη δανείων, τη σύσταση και λειτουργία δημοτικών ιδρυμάτων και λοιπών νομικών προσώπων και την εκλογή των συλλογικών οργάνων τους, καθώς και αρμοδιότητες που απαιτούν αποφάσεις που λαμβάνονται με ειδική πλειοψηφία των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

• Μπορεί να εκδίδει διαπιστωτική πράξη, ύστερα από εισήγηση του κατά τόπον αρμοδίου αντιδημάρχου, σε περίπτωση που τα συμβούλια των Τοπικών κοινοτήτων δεν ασκούν τις αρμοδιότητές τους, ώστε οι αρμοδιότητες να ασκηθούν από άλλα αρμόδια όργανα του δήμου.

6. Επιπρόσθετα, το Δημοτικό Συμβούλιο:

• Γνωμοδοτεί, ύστερα από σύμφωνη γνώμη των συμβουλίων των οικείων Δημοτικών Κοινοτήτων, για τον ανακαθορισμό του αριθμού και των ορίων των Δημοτικών Κοινοτήτων προκειμένου να εκδοθεί σχετικό Προεδρικό Διάταγμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 283, παρ. 5 του Ν. 3852/2010.

• Γνωμοδοτεί ώστε οικισμός που έχει απογραφεί ως αυτοτελής, να αποτελέσει Τοπική ή Δημοτική Κοινότητα, προκειμένου να εκδοθεί σχετικό Προεδρικό Διάταγμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 283, παρ. 6 του Ν. 3852/2010.

• Γνωμοδοτεί, ύστερα και από τη σύμφωνη γνώμη των οικείων συμβουλίων Δημοτικών ή Τοπικών Κοινοτήτων ή του Εκπροσώπου τοπικής κοινότητας για τη συγχώνευση δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων ή την ένταξή τους σε άλλον όμορο δήμο, προκειμένου να εκδοθεί σχετικό Προεδρικό Διάταγμα (άρθρο 4 του Ν. 3463/2006 και άρθρο 283 του Ν. 3852/2010).

• Υποβάλλει πρόταση προκειμένου να οριστεί οικισμός ως ιστορική έδρα του Δήμου (άρθρο 6 του Ν. 3463/2006 και άρθρο 283 του Ν. 3852/2010).

• Προτείνει τη μετονομασία του Δήμου, δημοτικών ή τοπικών κοινοτήτων και οικισμών προκειμένου να εκδοθεί σχετικό Προεδρικό Διάταγμα, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 7 του Ν. 3463/2006.

• Αποφασίζει για την ονομασία και την μετονομασία συνοικιών, οδών και πλατειών, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 8 του Ν. 3463/2006.

• Καθορίζει με απόφασή του το σήμα που μπορεί να χρησιμοποιεί ο Δήμος το οποίο αποτελεί δηλωτικό στοιχείο της ιδιαιτερότητας του χώρου συνεκτιμώντας τα στοιχεία που σχετίζονται με την ιστορία, τη μυθολογία και τα τοπικά χαρακτηριστικά της περιοχής του, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Συμβουλίου Τοπωνυμιών (άρθρο 9 του Ν. 3463/2006).

• Συγκροτεί με απόφασή του σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 2713/1999, όπως ισχύει, Τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης Παραβατικότητας (άρθρο 84 του Ν. 3463/2006).

• Αποφασίζει για τη συγκρότηση και σύγκληση του Τοπικού Συμβουλίου Νέων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3443/2006, το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση της συμμετοχής των νέων στη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων που ανταποκρίνονται στα ενδιαφέροντά τους.

• Συγκροτεί με απόφαση του Δημοτικό Γραφείο Ενημέρωσης για την απασχόληση, που αποτελεί γνωμοδοτικό και συμβουλευτικό όργανο του δήμου και έχει σαν αποστολή την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων που παρέχονται δωρεάν στους ανέργους με κύριο στόχο την υποστήριξή τους και την ενθάρρυνσή τους για την εξεύρεση απασχόλησης, (άρθρο 85 του Ν. 3463/2006).

6. Ένα (1) μήνα πριν από τη διενέργεια των εκλογών και μέχρι την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών, το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίζει μόνο για θέματα που αναφέρονται σε έκτακτες περιπτώσεις εξαιρετικά επείγουσας και απρόβλεπτης ανάγκης.

Άρθρο 3

Σύγκληση του Δημοτικού Συμβουλίου

1. Το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει ύστερα από πρόσκληση του προέδρου, στην οποία αναγράφονται ο τόπος, ο χρόνος της συνεδρίασης καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης. Για την κατάρτιση της ημερήσιας διάταξης ο Πρόεδρος συνεργάζεται με το Δήμαρχο και τα άλλα όργανα του Δήμου και τις υπηρεσίες αυτού. Στην ημερήσια διάταξη συμπεριλαμβάνονται υποχρεωτικά και όλα τα θέματα που προτείνει ο Δήμαρχος, η Εκτελεστική Επιτροπή, η Οικονομική Επιτροπή και η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.

2. Ο Πρόεδρος φροντίζει η πρόσκληση να σταλεί, εκτός από τους δημοτικούς συμβούλους, υποχρεωτικά στο Δήμαρχο και στον κατά περίπτωση Πρόεδρο Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας ή Εκπρόσωπο Τοπικής Κοινότητας όταν συζητούνται θέματα που αφορούν την αντίστοιχη κοινότητα. Σε περίπτωση μη πρόσκλησης του, οι σχετικές αποφάσεις πάσχουν από ακυρότητα. Επίσης, δύναται να καλεί δημοτικούς υπαλλήλους ή

ιδιώτες προκειμένου να πληροφορήσουν το Δημοτικό Συμβούλιο σχετικά με τα θέματα που συζητούνται. Τέλος ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους πολίτες για τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, όταν στα θέματα της ημερήσιας διάταξης συμπεριλαμβάνονται αιτήσεις αναφορές ή προτάσεις του.

3. Συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου πραγματοποιείται:

α) τουλάχιστον μία φορά το μήνα,
β) όποτε το απαιτούν οι τοπικές υποθέσεις, καθώς και όταν υπάρχουν κατεπείγουσες περιπτώσεις που δικαιολογούν την άμεση σύγκλησή του,

γ) όποτε το ζητήσει ο Δήμαρχος ή η Οικονομική Επιτροπή ή η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής,

δ) όποτε το ζητήσει το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του συμβουλίου ή το σύνολο των συμβούλων της μειοψηφίας.

4. Στις ανωτέρω υπό στοιχεία (γ) και (δ) περιπτώσεις απαιτείται γραπτή αίτηση, στην οποία αναφέρονται τα θέματα που θα συζητηθούν. Αν το συμβούλιο εκδώσει απορριπτική απόφαση επί του αιτήματος δεν μπορεί να επανυποβληθεί αίτημα για το ίδιο θέμα, πριν παρέλθουν δύο (2) μήνες αφότου εκδόθηκε η απορριπτική αυτή απόφαση, εκτός εάν γίνεται επίκληση νεότερων στοιχείων.

Αν κατά τον υπολογισμό του ενός τρίτου (1/3) των μελών του συμβουλίου προκύπτει δεκαδικός αριθμός, τότε ο αριθμός αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα, εφόσον πρόκειται για υποδιαίρεση μεγαλύτερη ή ίση του ημίσεως (0,5).

Αν το συμβούλιο δεν προσκληθεί το αργότερο μέχρι την έκτη ημέρα από την υποβολή της αίτησης συνέρχεται ύστερα από πρόσκληση εκείνων που υπέβαλαν την αίτηση και αποφασίζει για τα θέματα για τα οποία είχε ζητηθεί η σύγκλησή του.

5. Αν ο Πρόεδρος παραλείψει αδικαιολόγητα δύο συνεχείς φορές να καλέσει το συμβούλιο, μπορεί να τεθεί σε αργία και σε περίπτωση υποτροπής μπορεί να κηρυχθεί έκπτωτος από το αξίωμα του με απόφαση του Ελεγκτή Νομιμότητας σύμφωνα με την Πειθαρχική διαδικασία του άρθρου 234 του Ν. 3852/2010.

6. Οι συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου διεξάγονται, εκτός εξαιρέσεων, κατά τις απογευματινές έως βραδινές ώρες.

7. Η πρόσκληση επιδίδεται ή γνωστοποιείται στους συμβούλους τρεις (3) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα που ορίζεται για τη συνεδρίαση και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του δήμου.

Αν κατά τη συνεδρίαση απουσιάσει τακτικό μέλος το οποίο είτε δεν έχει προσκληθεί είτε δεν έχει προσκληθεί εγκαίρως η συνεδρίαση είναι μη νόμιμη εκτός και αν το μέλος που δεν προσκλήθηκε είναι παρόν και συμμετέχει στη συνεδρίαση.

8. Δημοτικός σύμβουλος, που δεν κατοικεί στη διοικητική περιφέρεια του Δήμου οφείλει, αμέσως μετά την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, να δηλώσει στον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου τη διεύθυνση κατοικίας του και να ορίσει με την ίδια δήλωση αντίκλητο στην έδρα του δήμου, στον οποίο να επιδίδονται οι προσκλήσεις για τις συνεδριάσεις του Δημοτικού

Συμβουλίου. Με την ίδια δήλωση οφείλει, επίσης, να ορίσει οποιοδήποτε, κατά την επιλογή του, πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση των ανωτέρω προσκλήσεων. Αν δεν ορίζεται αντίκλητος ή πρόσφορο μέσο για τη γνωστοποίηση, αρκεί η δημοσίευση της πρόσκλησης στην ιστοσελίδα του δήμου.

9. Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η πρόσκληση μπορεί να επιδοθεί ή να γνωστοποιηθεί την ημέρα της συνεδρίασης. Στην πρόσκληση πρέπει να αναφέρεται ο λόγος για τον οποίο η συνεδρίαση έχει κατεπείγοντα χαρακτήρα.

Πριν από τη συζήτηση το συμβούλιο αποφαινεται για το κατεπείγον των θεμάτων.

10. Αν υφίστανται λόγοι ανωτέρας βίας που δεν επιτρέπουν την πραγματοποίηση της συνεδρίασης στο χρόνο που έχει ορισθεί με την πρόσκληση, τότε ο Πρόεδρος γνωστοποιεί στους συμβούλους εγγράφως ή με οποιοδήποτε πρόσφορο μέσο έγκαιρα την αναβολή της συνεδρίασης αναφέροντας και τους λόγους της αναβολής. Στην περίπτωση αυτή η συνεδρίαση μπορεί να πραγματοποιηθεί με τα ίδια θέματα της ημερήσιας διάταξης, άμεσα, μετά την άρση των λόγων αναβολής της, σε χρόνο που προσδιορίζει ο Πρόεδρος, χωρίς να είναι απαραίτητο να τηρηθεί η προθεσμία των τριών τουλάχιστον ημερών για την γνωστοποίησή της.

Άρθρο 4

Λειτουργία Δημοτικού Συμβουλίου

Το Δημοτικό Συμβούλιο συνέρχεται σε δημόσια συνεδρίαση τη συγκεκριμένη ώρα και ημέρα που ορίζεται στην πρόσκληση.

Πριν την έναρξη της συνεδρίασης ο Γραμματέας του Δημοτικού Συμβουλίου εγγράφει τους υποψήφιους ομιλητές, είτε αυτοί είναι ειδικοί αγορητές ανά θέμα που ορίζονται από τις παρατάξεις με σχετική γραπτή δήλωση τους είτε δημοτικοί σύμβουλοι που επιθυμούν να τοποθετηθούν ανά θέμα.

Στη συνέχεια, ο Γραμματέας εκφωνεί τον κατάλογο των παρόντων, καταγράφει τους απόντες από τη συνεδρίαση και σημειώνει αν η απουσία τους είναι δικαιολογημένη ή όχι.

Αφού διαπιστωθεί απαρτία, ο Πρόεδρος κηρύσσει την έναρξη της συνεδρίασης και διευθύνει τη συζήτηση. Αν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνεται νομίμως από τον Αντιπρόεδρο. Αν απουσιάζει ή κωλύεται και ο Αντιπρόεδρος, ασκεί καθήκοντα Προέδρου όποιος από τους παρόντες συμβούλους του επιτυχόντος συνδυασμού έχει εκλεγεί με τις περισσότερες ψήφους και, σε περίπτωση ισοψηφίας, όποιος είναι γραμμένος πρώτος στην απόφαση του δικαστηρίου.

Μετά την έναρξη της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος ανακοινώνει στο σώμα κάθε έγγραφο που απευθύνεται στο Συμβούλιο. Στη συνέχεια, ο Δήμαρχος εφόσον παρίσταται στη συνεδρίαση, μπορεί να προβεί σε οποιαδήποτε ανακοίνωση, ενημέρωση ή πρόταση προς το Δημοτικό Συμβούλιο.

Μετά το Δήμαρχο, εκφράζουν τις απόψεις τους κατά προτεραιότητα έναντι των λοιπών δημοτικών συμβούλων οι επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων της μειοψηφίας, σύμφωνα με τη σειρά του αριθμού των εδρών που διαθέτει κάθε παράταξη στο Δημοτικό Συμβούλιο. Στη

συνέχεια λαμβάνουν το λόγο οι λοιποί δημοτικοί σύμβουλοι και οι συμμετέχοντες πρόεδροι των Δημοτικών ή Τοπικών κοινοτήτων ή Εκπρόσωποι Τοπικής Κοινότητας (όταν συζητούνται θέματα της αντίστοιχης Δημοτικής ή Τοπικής κοινότητας), προκειμένου να προβούν σε ανακοινώσεις ή προτάσεις προς το Δημοτικό Συμβούλιο ή να απευθύνουν ερωτήσεις ή να ζητούν συγκεκριμένα στοιχεία, χρήσιμα για την άσκηση των καθηκόντων τους από τον Δήμαρχο, τους Αντιδημάρχους, το προεδρείο του Δημοτικού Συμβουλίου, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής.

Ακολουθεί η διαδικασία των απαντήσεων, χωρίς διάλογο, με τη δυνατότητα και υποχρέωση του Δημάρχου και των Αντιδημάρχων για παροχή στοιχείων και πληροφοριών εντός ενός μηνός. Ο χρόνος για κάθε ανακοίνωση, πρόταση, ερώτηση, αναζήτηση στοιχείων ή απάντηση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο λεπτά.

Οι προτάσεις που τυχόν υποβλήθηκαν δεν επιτρέπεται να συζητηθούν, εκτός αν χαρακτηρισθούν ως κατεπείγον θέμα, οπότε και εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 67 του Ν. 3852/2010 και η συζήτηση προηγείται των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Επίσης το Δημοτικό Συμβούλιο έχει δικαίωμα να αποφασίζει, μετά από σχετική πρόταση-εισήγηση του Προέδρου ή του Δημάρχου ή συμβούλου επικεφαλής δημοτικής παράταξης και χωρίς συζήτηση, με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, ότι ένα θέμα, το οποίο δεν είναι γραμμένο στην ημερήσια διάταξη, είναι κατεπείγον, να το συζητήσει και να πάρει απόφαση γι' αυτό με την ίδια πλειοψηφία, πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης.

Ο χρόνος για τη συζήτηση των εκτός ημερήσιας διάταξης θεμάτων δεν μπορεί να ξεπερνά τη μία ώρα.

Ακολουθεί η συζήτηση επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου δίνει το λόγο κάθε φορά στο Δήμαρχο ή Αντιδήμαρχο που θα εισηγηθεί το θέμα, και αυτοί με τη σειρά τους μπορούν να υποδείξουν κάποιον δημοτικό σύμβουλο ή υπηρεσιακό παράγοντα που θα το αναλύσει. Ο Πρόεδρος έχει το δικαίωμα να καλεί στη συνεδρίαση δημοτικούς υπαλλήλους, εκπροσώπους φορέων ή ιδιώτες προκειμένου να συμβάλλουν με τις τοποθετήσεις τους στην καλύτερη διαμόρφωση της απόφασης.

Τυχόν διευκρινιστικές ερωτήσεις έπονται της εισήγησης και προηγούνται των τοποθετήσεων των ομιλητών.

Ο Δήμαρχος ο αρμόδιος Αντιδήμαρχος, οι επικεφαλής των παρατάξεων και οι ειδικοί αγορητές έχουν κατά τη συζήτηση δικαίωμα για πέντε λεπτό ομιλίας ανά θέμα με δυνατότητα δευτερολογίας διάρκειας τριών λεπτών. Κατά τη δευτερολογία, ο Δήμαρχος ομιλεί τελευταίος εφόσον το επιθυμεί. Με απόφαση της απόλυτης πλειοψηφίας των παρόντων είναι δυνατή, μετά από πρόταση του Προέδρου, η παράταση ή η σύντμηση του ανωτέρω προβλεπόμενου μέγιστου χρόνου ομιλίας κατά δύο λεπτά. Τον ίδιο χρόνο ομιλίας έχουν και οι Πρόεδροι των Δημοτικών ή Τοπικών Κοινοτήτων καθώς και ο Εκπρόσωπος Τοπικής Κοινότητας όταν καλούνται και συμμετέχουν στη συνεδρίαση για θέματα της κοινότητας τους. Οι υπόλοιποι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν χρόνο ομιλίας δύο λεπτών το πολύ, χωρίς δυνατότητα δευτερολογίας. Σε κάθε περίπτωση, ο Δήμαρχος κατά

τη διάρκεια της συζήτησης μπορεί να λαμβάνει το λόγο κατά προτεραιότητα απέναντι σε κάθε άλλον και να εκφράζει τις απόψεις του.

Οι διαλογικές συζητήσεις δεν επιτρέπονται. Διακοπή ομιλητή μπορεί να γίνει αν το επιτρέψει ο ίδιος και αν συμφωνεί ο Πρόεδρος. Στην περίπτωση αυτή η διακοπή δεν μπορεί να υπερβεί το ένα λεπτό, χωρίς ισόχρονη παράταση του χρόνου της ομιλίας.

Ο ομιλητής δεν μπορεί να απομακρύνεται από το υπό συζήτηση θέμα, διαφορετικά ο Πρόεδρος τον καλεί να επανέλθει σε αυτό. Αν δεν συμμορφωθεί, ο Πρόεδρος τον προειδοποιεί ότι θα του αφαιρέσει το λόγο. Αν και μετά τη νέα αυτή επισήμανση ο ομιλητής δεν επανέλθει στο θέμα, ο Πρόεδρος του αφαιρεί το λόγο. Ο Πρόεδρος αφαιρεί το λόγο και από όποιον μιλά χωρίς να έχει εγγραφεί στον κατάλογο των ομιλητών ή χωρίς τη σχετική άδεια. Στις περιπτώσεις παραβάσεων αυτής της παραγράφου, ο Πρόεδρος δίνει εντολή να μην γίνεται καταχώρηση των αντίστοιχων ομιλιών στα πρακτικά.

Αν κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης δημιουργηθούν θόρυβοι που παρακωλύουν την ομαλή συνέχιση της, ο Πρόεδρος οφείλει να πάρει όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ομαλοποίησή της και αν η ίδια κατάσταση συνεχιστεί, ο Πρόεδρος διακόπτει τη συνεδρίαση για ορισμένη ώρα, που την ανακοινώνει στο σώμα. Κατά τη διακοπή οι Δημοτικοί Σύμβουλοι εξέρχονται της αίθουσας συνεδρίασης. Μετά την παρέλευση του χρόνου διακοπής ο Πρόεδρος κηρύσσει τη συνέχιση της συνεδρίασης και, αν ο θόρυβος συνεχιστεί, δικαιούται να τη λύσει.

Αφού εξαντληθεί ο κατάλογος των ομιλητών, ο Πρόεδρος διατυπώνει την οριστική πρόταση προς ψήφιση του θέματος, όπως διαμορφώθηκε με τις τροπολογίες που πιθανόν έχουν επέλθει. Ο Γραμματέας καταγράφει την ψήφο των συμβούλων καθώς και όσους συμβούλους αποχωρούν από τη συνεδρίαση.

Ο Δήμαρχος, ο Πρόεδρος και τα υπόλοιπα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου καθώς και οι κατά το νόμο συμμετέχοντες στις συζητήσεις μπορούν να επικαλεστούν παρεμπίπτοντα ζητήματα που αφορούν ιδίως την τήρηση του παρόντος κανονισμού, τη σειρά της ημερήσιας διάταξης και την πρόταση για αναβολή της συζήτησης οποιουδήποτε θέματος. Τα ίδια πρόσωπα μπορούν να επικαλεστούν προσωπικό ζήτημα, όπως η μομφή σε βάρος τους ή η υβριστική εκδήλωση εναντίον τους κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης ή η απόδοση διαφορετικής γνώμης από εκείνη που εξέφρασαν.

Ο επικαλούμενος οποιοδήποτε παρεμπίπτον ή προσωπικό ζήτημα οφείλει να το προσδιορίσει μέσα σε ένα λεπτό της ώρας και να το στηρίξει σε συγκεκριμένη διάταξη του παρόντος κανονισμού ή της νομοθεσίας, διαφορετικά ο Πρόεδρος απορρίπτει την επίκληση. Για παρεμπίπτοντα και προσωπικά ζητήματα αποφαίνεται ο Πρόεδρος. Αν διατυπωθούν αντιρρήσεις αποφασίζει σχετικά το Δημοτικό Συμβούλιο με ανάταση ή έγερση, χωρίς άλλη συζήτηση. Επίκληση παρεμπίπτοντος ή προσωπικού ζητήματος δεν επιτρέπεται μετά την έναρξη της ψηφοφορίας για κύριο ζήτημα.

Αφού εξαντληθούν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, ο Πρόεδρος κηρύσσει τη λήξη της συνεδρίασης και όλοι οι σύμβουλοι προσέρχονται και υπογράφουν τα πρόχειρα συνοπτικά πρακτικά.

Άρθρο 5

Δημοσιότητα των συνεδριάσεων
Αναφορές - Προτάσεις - Πληροφόρηση Πολιτών

1. Οι συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου είναι δημόσιες. Συνέπεια του δημόσιου χαρακτήρα των συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου είναι η παρουσία των φορέων της τοπικής κοινωνίας καθώς και πολιτών στις συνεδριάσεις του. Οι ενδιαφερόμενοι για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης ενημερώνονται από τον Πρόεδρο.

2. Στις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου οι παρευρισκόμενοι πολίτες πρέπει να είναι ευπρεπείς και ήσυχοι. Δεν επιτρέπεται να συνομιλούν, να σχολιάζουν, να επιδοκιμάζουν ή να αποδοκιμάζουν τις απόψεις των συμβούλων και γενικά να παρακωλύουν την ομαλή διεξαγωγή της συνεδρίασης. Ο Πρόεδρος μπορεί να αποβάλει από την αίθουσα καθέναν που διαταράσσει την τάξη ή παρακωλύει τη συνεδρίαση ή και να διατάξει την εκκένωση της αίθουσας από το ακροατήριο.

3. Στους δημοσιογράφους και γενικά σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, παρέχεται κάθε διευκόλυνση. Επιτρέπεται η ραδιοφωνική και τηλεοπτική κάλυψη των συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.

4. Το Δημοτικό Συμβούλιο με πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) των μελών του και με αιτιολογημένη απόφαση, η οποία απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση, μπορεί να συνεδριάζει κεκλεισμένων των θυρών.

5. Δημότες και κάτοικοι που έχουν ειδικό έννομο συμφέρον, μετά από αίτηση τους λαμβάνουν κυρωμένα αντίγραφα συγκεκριμένων πρακτικών και αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου. Σε περίπτωση που είναι δυσχερές η έκδοση αντιγράφων, τίθενται τα παραπάνω στοιχεία σε πλήρη γνώση των αιτούντων για ενημέρωσή τους.

6. Το Δημοτικό Συμβούλιο συζητά υποχρεωτικά προτάσεις που κατατίθενται σ' αυτό από τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) άτομα για την επίλυση ζητημάτων αρμοδιότητας του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο Δήμαρχος ενημερώνει τους ενδιαφερόμενους για τη σχετική απόφαση που ελήφθη.

7. Το Δημοτικό Συμβούλιο αποφαινεται επί αναφορών, ερωτήσεων και αιτήσεων, αρμοδιότητάς του, που υποβάλλονται σε αυτό από δημότες και κατοίκους ατομικά ή συλλογικά, εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση τους.

8. Το Δημοτικό Συμβούλιο εξασφαλίζει στους δημότες πλήρη πληροφόρηση για τα, κάθε είδους προβλήματα της περιφέρειας του, καθώς και για τη δραστηριότητά του, αναφορικά με την αντιμετώπιση και λύση των προβλημάτων αυτών.

Άρθρο 6

Τόπος συνεδρίασης

1. Οι συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου γίνονται στο δημοτικό κατάστημα υπό την προεδρία του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου ή του Αντιπροέδρου, που τον αναπληρώνει νόμιμα.

2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί, με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, να αποφασίζει να συνεδριάζει μόνιμα ή κατά περίπτωση σε άλλο κατάλληλο οίκημα της έδρας, αν κρίνει ότι το δημοτικό κατάστημα είναι ακατάλληλο ή δεν επαρκεί για τη συγκεκριμένη περίπτωση.

3. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί να συνεδριάζει, εκτός της έδρας του, στις Τοπικές και Δημοτικές κοινότητες, ύστερα από απόφαση των τριών πέμπτων (3/5) του συνόλου των μελών του.

4. Σε περίπτωση ορισμού οικισμού του Δήμου ως ιστορικής έδρας το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί, μετά από απόφασή του, να πραγματοποιεί συνεδριάσεις στην ιστορική αυτή έδρα.

Άρθρο 7

Απαρτία - Λήψη αποφάσεων

1. Το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει νόμιμα εφόσον έχει απαρτία.

2. Το Συμβούλιο έχει απαρτία όταν είναι παρόν το ήμισυ πλέον ενός του αριθμού των μελών του, χωρίς να υπολογίζεται ο δεκαδικός αριθμός, δηλ. όταν είναι παρόντα περισσότερα από τα απόντα μέλη του. Τυχόν κληθέντες και παριστάμενοι Πρόεδροι Δημοτικής ή Τοπικών Κοινοτήτων ή Εκπρόσωποι Τοπικής κοινότητας δε λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό της απαρτίας.

3. Αν μετά από δύο συνεχείς προσκλήσεις το Συμβούλιο δεν έχει απαρτία, συνεδριάζει ύστερα από τρίτη πρόσκληση και λαμβάνει αποφάσεις μόνο για τα θέματα που είχαν εγγραφεί στην αρχική ημερήσια διάταξη, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα αποτελούν το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του συνολικού αριθμού των μελών του. Στην τρίτη πρόσκληση γίνεται ειδική αναφορά των ανωτέρω.

4. Το Δημοτικό Συμβούλιο λειτουργεί νόμιμα, έστω και με ελλιπή σύνθεση που δεν μπορεί πάντως να είναι κατώτερη από τον αριθμό των μελών που απαιτείται για την απαρτία, σε όλες τις περιπτώσεις όπου μέλη δημοτικού συμβουλίου αποποιηθούν την εκλογή τους, παραιτηθούν, αποβιώσουν, εκπέσουν ή τεθούν σε αργία ή αν οι έδρες μείνουν κενές για οποιονδήποτε άλλο λόγο και μέχρι οι κενές θέσεις να συμπληρωθούν με αναπλήρωση ή με εκλογές ή με τη λήξη του χρόνου αργίας.

5. Τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου, που ήταν παρόντα κατά την έναρξη της συνεδρίασης (κατά την εκφώνηση των ονομάτων) και με την παρουσία τους διαπιστώθηκε απαρτία, και αν ακόμα αποχωρήσουν στη συνέχεια, θεωρούνται παρόντα μέχρι το τέλος της συνεδρίασης ως προς την ύπαρξη της απαρτίας. Η απαρτία αυτή θεωρείται ότι συντρέχει για όλα τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης.

6. Σε περίπτωση αποβολής μέλους του Δημοτικού Συμβουλίου από τον Πρόεδρο, λόγω διατάραξης της συνεδρίασης, δεν επηρεάζεται η απαρτία.

7. Το συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, αν δεν ορίζεται διαφορετικά με άλλη διάταξη. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του Προέδρου. Εάν κατά τον υπολογισμό της πλειοψηφίας προκύπτει δεκαδικός αριθμός άνω του ημίσεως της μονάδας αυτός στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη μονάδα. Για τη λήψη απόφασης που αφορά Δημοτική ή Τοπική κοινότητα στον αριθμό των ψήφων που απαιτούνται για τη λήψη της απόφασης αυτής προσμετράται και η ψήφος του Προέδρου της Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας ή του Εκπροσώπου Τοπικής Κοινότητας.

8. Στην περίπτωση αποχώρησης μελών του συμβουλίου κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, προκειμένου να ληφθεί απόφαση, η απαιτούμενη πλειοψηφία δεν υπολογίζεται επί των πραγματικά παρόντων μελών κατά την ψηφοφορία, αλλά με βάση τον αριθμό των μελών που απαιτούνται για την απαρτία.

9. Η λευκή ψήφος ή η άρνηση ψήφου από μέλος του συμβουλίου μετρούν ως αρνητικές ψήφοι, ενώ το μέλος λογίζεται παρόν.

10. Ο Δήμαρχος μετέχει στις συζητήσεις του συμβουλίου χωρίς δικαίωμα ψήφου. Όταν όμως αναπληρώνεται νομίμως επειδή απουσιάζει ή κωλύεται, ο αναπληρωτής του δε στερείται το δικαίωμα ψήφου.

11. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με φανερή ψηφοφορία για κάθε θέμα ξεχωριστά και γίνεται με ονομαστική κλήση κάθε συμβούλου, ο οποίος δηλώνει ότι ψηφίζει υπέρ ή κατά της διαμορφωθείσας πρότασης.

12. Μυστική ψηφοφορία διεξάγεται μόνο στις περιπτώσεις που προβλέπεται ρητά από τις διατάξεις. Γίνεται με τη χρήση ψηφοδελτίων. Αν διαπιστωθεί κατά τη διάρκεια της ψηφοφορίας ότι ψηφοδέλτια περιέχουν διακριτικά σημεία που παραβιάζουν το απόρρητο της ψηφοφορίας, αυτά ακυρώνονται. Η μυστική ψηφοφορία επαναλαμβάνεται, αν σ' αυτή δε συγκεντρωθεί ο απαιτούμενος αριθμός ψήφων, όπως και στην περίπτωση που προκύψει διαφορά στην καταμέτρηση μεταξύ αυτών που ψήφισαν και των ψηφοδελτίων. Αποφάσεις που λαμβάνονται με μυστική ψηφοφορία, όπου δεν το επιτάσσει ο νόμος, είναι άκυρες.

13. Συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί με απόφασή του, να διακοπεί και να συνεχιστεί μεταγενέστερα για τα θέματα της ημερήσιας διάταξης για τα οποία το συμβούλιο δεν έλαβε απόφαση, όταν λόγω της σοβαρότητας και της φύσης των θεμάτων παρατείνεται η συζήτηση. Στην περίπτωση αυτή θεωρείται ότι η συζήτηση των θεμάτων αυτών άρχισε και τελείωσε κατά την τελευταία αυτή συνεδρίαση, αφού πρώτα ο Πρόεδρος ενημερώσει το σώμα για τα όσα συζητήθηκαν στην προηγούμενη συνεδρίαση.

14. Για τη λήψη αποφάσεων των Δημοτικών Συμβουλίων η απαρτία και οι απαραίτητες πλειοψηφίες υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των δημοτικών συμβούλων που έχουν ορκισθεί και εγκατασταθεί.

Άρθρο 8

Πρακτικά συνεδρίασης Δημοτικού Συμβουλίου

1. Στη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, όπως και στην περίπτωση ματαίωσης της, τηρούνται πρακτικά με ευθύνη του Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου και του δημοτικού υπαλλήλου που έχει οριστεί για το σκοπό αυτό. Στα πρακτικά καταχωρούνται οι συζητήσεις, οι ψηφοφορίες, οι αποφάσεις και μειοψηφούσες γνώμες για κάθε θέμα.

2. Τα πρακτικά καταρτίζονται με τη βοήθεια μαγνητοφωνικής συσκευής ή «βίντεο» ή με κάθε άλλο πρόσφορο ηλεκτρονικό μέσο. Ο εκτελών χρέη πρακτικογράφου δημοτικός υπάλληλος, τηρεί παράλληλα και πρόχειρα συνοπτικά πρακτικά.

3. Τα απομαγνητοφωνημένα ή απομαγνητοσκοπημένα κείμενα μεταφέρονται σε φύλλα χαρτιού, που αριθμούνται κα μονογράφονται από τον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου. Στο τέλος του χρόνου βιβλιοδετούνται με ευθύνη του προέδρου και του Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου.

4. Αν σε κάποια συνεδρίαση δεν είναι δυνατή η χρήση μαγνητοφωνικής συσκευής ή «βίντεο», τηρούνται πρόχειρα πρακτικά που αντιγράφονται σε φύλλα χαρτιού, μονογραφημένα από τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου. Τα φύλλα αυτά αριθμούνται με τρόπο ώστε η αρίθμηση τους να αποτελεί συνέχεια της αρίθμησης των απομαγνητοφωνημένων ή απομαγνητοσκοπημένων κειμένων και βιβλιοδετούνται μαζί με αυτά.

5. Η μη τήρηση των πρακτικών σύμφωνα με τα ανωτέρω, συνιστά πειθαρχικό αδίκημα για τον Πρόεδρο και Γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου.

6. Τα πρακτικά υπογράφονται από όλα τα μέλη που μετέχουν στη συνεδρίαση. Η άρνηση υπογραφής από σύμβουλο και η αιτία της αναφέρονται στα πρακτικά. Η μη υπογραφή των πρακτικών δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης.

7. Τα πρακτικά της κάθε συνεδρίασης, όπως και κάθε απόφασης, παίρνουν αύξοντα αριθμό. Κάθε χρόνο ξεκινάει καινούρια αρίθμηση.

8. Οποιοσδήποτε Δημοτικός Σύμβουλος ζητήσει, μπορεί να λάβει αντίγραφα των πρακτικών ή να λάβει πλήρη γνώση αυτών, στην περίπτωση που είναι δυσχερής η έκδοση αντιγράφων.

Άρθρο 9

Δημοσίευση των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου Έλεγχος νομιμότητας

1. Τρεις (3) ημέρες μετά τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, με ευθύνη του αρμόδιου υπαλλήλου σε συνεργασία με τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου, δημοσιεύεται πίνακας που περιλαμβάνει τα θέματα που συζητήθηκαν, τον αριθμό των αποφάσεων και περίληψη του περιεχομένου τους. Οι δημοσιεύσεις γίνονται με τοιχοκόλληση σε ειδικό πίνακα του δημοτικού καταστήματος που είναι προορισμένος για αυτόν το σκοπό. Για τις δημοσιεύσεις αυτές συντάσσεται αποδεικτικό ενώπιον δύο μαρτύρων.

2. Οι ατομικού περιεχομένου πράξεις δημοσιεύονται υπό μορφή περιλήψεως και κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο.

3. Οι κανονιστικού περιεχομένου αποφάσεις δημοσιεύονται σε πλήρες κείμενο στο δημοτικό κατάστημα, σύμφωνα με την παραπάνω διαδικασία, ενώ περίληψη τους δημοσιεύεται σε μία τουλάχιστον έντυπη, ημερήσια ή εβδομαδιαία τοπική εφημερίδα και καταχωρούνται, με ευθύνη του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου στην ιστοσελίδα του Δήμου. Οι αποφάσεις αυτές παραμένουν συνεχώς εκθεθειμένες σε χώρο του δημοτικού καταστήματος που είναι προσιτός στο κοινό. Η μη δημοσίευση των αποφάσεων κατά τον ανωτέρω τρόπο τις καθιστά ανυπόστατες.

Επιπλέον, το Δημοτικό Συμβούλιο λαμβάνει μέτρα για την όσο το δυνατόν ευρύτερη δημοσιοποίηση των αποφάσεων αυτών, μέσω των τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης εκδίδοντας ειδικούς οδηγούς ενημέρωσης των κατοίκων και των οικείων επαγγελματικών τάξεων και χρησιμοποιεί, για τον ίδιο σκοπό, οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο μέσο.

4. Σε περίπτωση που ειδικές διατάξεις προβλέπουν διαφορετικό τρόπο δημοσίευσης των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου, ακολουθείται ο τρόπος αυτός.

5. Αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου, όπως αυτές προβλέπονται υποχρεωτικά από την παρ. 4 του άρθρου 2 του Ν. 3861/2010 και με τις επιφυλάξεις και εξαιρέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 5 και στην περ. 4, παρ. 4 του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, αναρτώνται υποχρεωτικά στο Πρόγραμμα Διαύγεια. Σε αντίθετη περίπτωση δεν εκτελούνται.

6. Οι αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α, εφόσον αφορούν:

- ρυθμίσεις κανονιστικού περιεχομένου,
- την ανάθεση έργων, υπηρεσιών, μελετών και προμηθειών,
- την αγορά και εκποίηση ακινήτων,
- την κήρυξη αναγκαστικών απαλλοτριώσεων,
- την επιβολή φόρων, τελών και δικαιωμάτων,
- τη σύναψη κάθε μορφής συμβάσεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και εκείνες που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας,
- τη σύναψη δανείων,
- τη διενέργεια τοπικού δημοψηφίσματος όταν προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία,
- τις διαδικασίες κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Οι αποφάσεις, που αποστέλλονται για έλεγχο νομιμότητας μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη συνεδρίαση του συμβουλίου, συνοδεύονται από αντίγραφο του αποδεικτικού δημοσίευσης και από τα έγγραφα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την έκδοσή της.

Άρθρο 10

Υποχρεώσεις και δικαιώματα δημοτικών συμβούλων

1. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν υποχρέωση να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και να ενημερώνουν τον Πρόεδρο σε περίπτωση απουσίας τους. Επίσης, έχουν υποχρέωση να μετέχουν σε όλες τις επιτροπές στις οποίες τους έχει εκλέξει το Συμβούλιο, καθώς και να εκτελούν με επιμέλεια τα λοιπά καθήκοντα τους και κάθε εργασία που τους αναθέτει νόμιμα το συμβούλιο.

2. Ο δημοτικός σύμβουλος εκφράζει τη γνώμη του και ψηφίζει κατά συνείδηση, αποβλέποντας πάντοτε στην εξυπηρέτηση του συμφέροντος του συνόλου των δημοτών.

3. Ο δημοτικός σύμβουλος οφείλει να εξοφλεί τυχόν οφειλή του προς το Δήμο ή τα νομικά του πρόσωπα κατά τις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 3852/2010 μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών, αφότου κατέστη οριστική η βεβαίωση της οφειλής και έλαβε γνώση αυτής.

4. Αν ένας σύμβουλος απουσιάζει αδικαιολόγητα από τρεις (3) συνεχείς συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου ή δεν εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις (3) συνεχείς μήνες μέσα στο έτος χωρίς την άδεια του Συμβουλίου, μπορεί να τεθεί σε αργία κατά τις διατάξεις του άρθρου 234 του Ν. 3852/2010 και σε περίπτωση υποτροπής να κηρυχθεί έκπτωτος.

5. Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου υποχρεούται να ενημερώνει γραπτώς τον Ελεγκτή Νομιμότητας για τις αδικαιολόγητες απουσίες των δημοτικών συμβούλων καθώς και σε περίπτωση μη εκτέλεσης των υποχρεώσεων τους κατά τα ανωτέρω. Παράλειψη της υποχρέωσης αυτής από τον Πρόεδρο αποτελεί σοβαρή παράβαση καθήκοντος.

6. Δημοτικός σύμβουλος δεν μπορεί να μετάσχει στη συζήτηση ενός θέματος ή στην κατάρτιση απόφασεως του Δημοτικού Συμβουλίου ή να συμμετάσχει σε γνωμοδοτικά συλλογικά όργανα, τα οποία γνωμοδοτούν για θέμα που θα εισαχθεί στο Δημοτικό Συμβούλιο, εφόσον ο ίδιος ο/η σύζυγος του ή συγγενής του έως το δεύτερο βαθμό εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή πρόσωπο προς το οποίο διατηρεί στενό δεσμό, έχει υλικό ή ηθικό συμφέρον.

Ο δημοτικός σύμβουλος στην περίπτωση αυτή έχει υποχρέωση να ενημερώσει το σώμα για το κώλυμα αυτό και να απέχει τόσο κατά τη συζήτηση του συγκεκριμένου θέματος όσο και κατά τη λήψη της απόφασης. Σε διαφορετική περίπτωση η απόφαση είναι άκυρη. Ο σύμβουλος που έλαβε μέρος στη συνεδρίαση διαπράττει σοβαρή παράβαση καθήκοντος και τιμωρείται με την ποινή της αργίας, σύμφωνα με τα άρθρα 233 και 234 του Ν. 3852/2010.

7. Οι δημοτικοί σύμβουλοι έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση, τουλάχιστον μία ημέρα πριν τη συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου, όλων των εισηγήσεων και των στοιχείων που αφορούν τα θέματα της ημερήσιας διάταξης.

8. Οι δημοτικοί σύμβουλοι μπορούν να ζητούν δια του Προέδρου, από το Δήμαρχο, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής και τους Αντιδήμαρχους πληροφορίες και συγκεκριμένα στοιχεία, που είναι χρήσιμα για την άσκηση των καθηκόντων τους. Οι παραπάνω, οφείλουν να παρέχουν τις πληροφορίες και τα στοιχεία, εντός μηνός.

9. Επίσης, οι δημοτικοί σύμβουλοι μπορούν να καταθέτουν γραπτές ερωτήσεις δια του Προέδρου προς το Δήμαρχο και τα αρμόδια όργανα του Δήμου, οι οποίες απαντώνται εγγράφως εντός μηνός. Αν δεν απαντηθούν, οι ερωτήσεις επαναφέρονται στο Δημοτικό Συμβούλιο και απαντώνται εγγράφως στην πρώτη συνεδρίαση, μετά την παρέλευση του μήνα από την κατάθεσή τους στο τέλος της συνεδρίασης, μετά τη συζήτηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Στην ερώτηση, μετά την ανάπτυξή της από τον ερωτώντα δημοτικό σύμβουλο, απαντά ο Δήμαρχος ή ο Αντιδήμαρχος που θα ορίσει ο ίδιος και η συζήτηση δεν γενικεύεται.

10. Δημοτικοί σύμβουλοι που είναι Αντιδήμαρχοι, μέλη της Οικονομικής Επιτροπής ή της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν ετήσια δήλωση για την περιουσιακή τους κατάσταση σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και να τη δημοσιοποιούν με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του δήμου. Ακόμη, πρέπει να δηλώνουν κάθε προσωπικό συμφέρον (ιδιοκτησιακό ή οικογενειακό) που έχουν σε σχέση με τα θέματα του Δήμου, καθώς και να ενθαρρύνουν και να προωθούν κάθε μέτρο που προάγει τη διαφάνεια και την καταπολέμηση της διαφθοράς στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων τους και λειτουργίας του Δήμου.

11. Δημοτικοί σύμβουλοι που είναι Αντιδήμαρχοι, δεν επιτρέπεται να απουσιάσουν περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες συνολικά κάθε χρόνο, χωρίς άδεια του Δημοτικού Συμβουλίου. Η απουσία αυτή μπορεί να παρατείνεται για εξαιρετικούς λόγους έως τρεις (3) μήνες με άδεια του συμβουλίου.

Άρθρο 11

Σύσταση Επιτροπών Δημοτικού Συμβουλίου

1. Συγκροτούνται οι κατωτέρω επιτροπές σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 70 του Ν. 3852/2010.

α) Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης, με αρμοδιότητα την επεξεργασία και εισήγηση στο Δημοτικό Συμβούλιο θεμάτων τουριστικής ανάπτυξης,

(αφορά υποχρέωση μόνο για τουριστικούς δήμους)

β).....

γ).....

δ).....

2. Στις επιτροπές μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις δημοτικές παρατάξεις του Δημοτικού Συμβουλίου, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης του Δήμου, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής.

3. Οι επιτροπές αποτελούνται από... έως... μέλη, εκ των οποίων τα... (..) είναι δημοτικοί σύμβουλοι και τα λοιπά μέλη είναι ιδιώτες και υπάλληλοι του δήμου.

4. Στις επιτροπές προεδρεύει δημοτικός σύμβουλος, που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης.

5. Οι Επιτροπές μελετούν θέματα αρμοδιότητας τους που παραπέμπει σε αυτές το Δημοτικό Συμβούλιο ύστερα από πρόταση του Δημάρχου. Το Δημοτικό Συμβούλιο καθορίζει προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισήγησης.

6. Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να παραπέμπει σε επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα, πριν αυτό εγγραφεί προς συζήτηση στην ημερήσια διάταξη.

7. Θέματα, που εισάγει προς συζήτηση στο Δημοτικό Συμβούλιο η Οικονομική Επιτροπή ή η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, δεν παραπέμπονται σε επιτροπή του παρόντος.

8. Οι επιτροπές βρίσκονται σε απαρτία και συνεδριάζουν νόμιμα, όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Λαμβάνουν από τις υπηρεσίες του δήμου τα στοιχεία και τις πληροφορίες που ζητούν για τη διευκόλυνση του έργου τους, δια του προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου, κατόπιν συνεργασίας με τον πρόεδρο της κάθε επιτροπής.

9. Οι Επιτροπές διατυπώνουν την άποψή τους με έκθεση τους, στην οποία αναγράφονται και τυχόν διαφορετικές απόψεις που διαμορφώθηκαν σε αυτή. Η έκθεση υποβάλλεται εντός της τασσόμενης προθεσμίας. Εάν η Επιτροπή καθυστερήσει να υποβάλλει τη σχετική έκθεση, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να εγγράψει το θέμα στην ημερήσια διάταξη και χωρίς την έκθεση της Επιτροπής. Για λοιπά θέματα λειτουργίας τους εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2690/1999.

10. Στις ανωτέρω Επιτροπές, εφόσον κριθεί αναγκαίο, μπορεί να ορίζεται με απόφαση του Δημάρχου δημοτικός υπάλληλος για διοικητική υποστήριξη.

Άρθρο 12

Δημοτικές παρατάξεις

1. Τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου διακρίνονται σε δημοτικές παρατάξεις ανάλογα με το συνδυασμό που έχουν εκλεγεί.

2. Επικεφαλής της δημοτικής παράταξης είναι ο σύμβουλος που ήταν υποψήφιος Δήμαρχος και, στην περίπτωση θανάτου, παραίτησης ή αδυναμίας του, ο σύμβουλος που εκλέγεται από την πλειοψηφία των δημοτικών συμβούλων που ανήκουν στην παράταξη.

3. Μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί με γραπτή δήλωση του προς το προεδρείο να ανεξαρτητοποιηθεί από τη δημοτική παράταξη με την οποία έχει εκλεγεί. Επίσης, εάν η δημοτική παράταξη έχει τουλάχιστον τρία μέλη, μπορεί με αιτιολογημένη απόφαση και με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) να διαγράψει σύμβουλο που είναι μέλος της.

4. Μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου που ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε από την παράταξη του δεν μπορεί να ενταχθεί σε άλλη παράταξη και δεν μπορεί να εξακολουθήσει να είναι μέλος του προεδρείου ή της Οικονομικής Επιτροπής ή της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, όπου εκλέχτηκε ως μέλος της παράταξης από την οποία ανεξαρτητοποιήθηκε ή διαγράφηκε, καθώς και να οριστεί ή να παραμείνει Αντιδήμαρχος κατά τη διάρκεια της θητείας του.

5. Δημοτικός Σύμβουλος που διαγράφηκε ή ανεξαρτητοποιήθηκε από την παράταξη του, είναι δυνατόν να επανενταχτεί στην παράταξη αυτή, εφόσον τούτο γίνει δεκτό από τα δύο τρίτα (2/3) των μελών, προκειμένου για παρατάξεις που έχουν τουλάχιστον τρία (3) μέλη και από όλα τα μέλη, προκειμένου για παρατάξεις με λιγότερα από τρία (3) μέλη.

6. Οι επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων συνεργάζονται με τον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου και τον Δήμαρχο, προκειμένου να διευκολύνεται η λειτουργία των δημοτικών παρατάξεων με ενημερώσεις και παροχή συγκεκριμένων στοιχείων από τις υπηρεσίες του δήμου. Επίσης, ο Δήμαρχος οφείλει να παρέχει τις πληροφορίες που ζητούν οι επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων από τον ίδιο ή την Οικονομική Επιτροπή ή την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, εντός μηνός.

7. Για την αποδοτικότερη λειτουργία των δημοτικών παρατάξεων η δημοτική αρχή παραχωρεί σε αυτές κατάλληλα εξοπλισμένο χώρο, καθώς και γραμματειακή υποστήριξη.

Άρθρο 13

Απολογισμός πεπραγμένων της Δημοτικής Αρχής

1. Το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει κάθε χρόνο σε ειδική δημόσια συνεδρίαση, σύμφωνα με το άρθρο 217 του Ν. 3463/2006, όπου γίνεται απολογισμός των πεπραγμένων της Δημοτικής Αρχής σε ό,τι αφορά την διοίκηση του Δήμου, την εφαρμογή του ετήσιου προγράμματος δράσης και την εν γένει οικονομική κατάσταση του δήμου. Στην ίδια συνεδρίαση παρουσιάζεται από τον Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης η ετήσια έκθεσή του.

2. Η ειδική δημόσια συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου γίνεται μέχρι τέλος Ιουνίου και ανακοινώνεται δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες νωρίτερα, με κάθε πρόσφορο τρόπο, με ευθύνη του Προέδρου. Σε αυτήν καλούνται οι κάτοικοι και όλοι οι φορείς της πόλης.

3. Το Δημοτικό Συμβούλιο επιλέγει τον προσφορότερο χώρο για τη διεξαγωγή της ανωτέρω συνεδρίασης.

4. Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου επιμελείται σε συνεργασία με το Δήμαρχο και τις αρμόδιες υπηρεσίες για τη σωστή οργάνωση της συνεδρίασης και την εμπειροστατωμένη σύνταξη του απολογισμού των πεπραγμένων της Δημοτικής Αρχής στους τομείς που αφορούν την οικονομική κατάσταση, τη Διοίκηση του Δήμου και την εφαρμογή του προγράμματος δημοτικής δράσης.

Με ευθύνη του Προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου πέντε (5) μέρες πριν από τη συνεδρίαση βρίσκονται στη διάθεση των δημοτικών παρατάξεων το κείμενο του απολογισμού πεπραγμένων με όλα τα στοιχεία που το συνοδεύουν.

5. Κατά την ειδική δημόσια συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου τη συζήτηση διευθύνει ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου. Ο Δήμαρχος εκ μέρους του Δημοτικού Συμβουλίου ενημερώνει το ακροατήριο για τα πεπραγμένα της δημοτικής αρχής και στη συνέχεια τοποθετούνται όλες οι δημοτικές παρατάξεις δια των εκπροσώπων τους με τη σειρά της εκλογικής τους δύναμης. Επίσης μπορούν να πάρουν το λόγο τα μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου και τα μέλη των Συμβουλίων των Δημοτικών και Τοπικών Κοινοτήτων.

6. Στη συνέχεια, κάθε φοράς, δημότης κάτοικος ή φορολογούμενος από το δήμο έχει δικαίωμα να διατυπώσει παρατηρήσεις σχετικές με τον απολογισμό στη συνεδρίαση αυτή.

7. Σε περίπτωση που το χρονικό διάστημα που προβλέπει το παρόν άρθρο παρέλθει χωρίς να κινηθούν οι διαδικασίες για την πραγματοποίηση της ειδικής δημόσιας συνεδρίασης απολογισμού, μπορούν οι δημοτικές παρατάξεις ή οι δημοτικοί σύμβουλοι να προκαλέσουν τη συνεδρίαση αυτή σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 67, παρ. 2, του Ν. 3852/2010.

Άρθρο 14

Γραμματεία - Υπηρεσία Δημοτικού συμβουλίου

Στο Δήμο και στα πλαίσια του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, λειτουργεί υπηρεσία Δημοτικού Συμβουλίου, με αρμοδιότητες διεκπεραίωσης όλων των θεμάτων, που αφορούν στο Δημοτικό Συμβούλιο και το προεδρείο του. Η υπηρεσία αποτελείται από τον ειδικό γραμματέα του Δημοτικού Συμβουλίου και άλλους υπαλλήλους, σύμφωνα με τον ΟΕΥ και ανάλογα με τις ανάγκες.

Στις αρμοδιότητες συμπεριλαμβάνονται η τήρηση του αρχείου των αποφάσεων και των λοιπών σχετικών εγγράφων, η διεξαγωγή της αλληλογραφίας η σύντα-

ξη των πρακτικών των συνεδριάσεων, η προώθηση και δημοσίευση των αποφάσεων καθώς και η ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του Δήμου, η ενημέρωση των δημοτικών συμβούλων και των Προέδρων των Τοπικών ή Δημοτικών Κοινοτήτων επί θεμάτων που τους αφορούν και γενικά κάθε σχετική με τη λειτουργία του Δημοτικού Συμβουλίου εργασία.

Επισημαίνεται ιδιαίτερα η αρμοδιότητα της υπηρεσίας αυτής στην προώθηση των σχετικών με τη συμμετοχή των πολιτών στις τοπικές υποθέσεις εργασιών, όπως και των εργασιών που αφορούν στην ενημέρωσή τους σε ατομική ή συλλογική βάση, επί των αποφάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου που τους ενδιαφέρουν, όταν αυτοί καταθέτουν αναφορές και ερωτήσεις.

Ο υπεύθυνος για τη λειτουργία της υπηρεσίας υπάλληλος ευθύνεται για την προώθηση των αναφερόμενων θεμάτων, ώστε οι απαντήσεις στις παραπάνω αναφορές και ερωτήσεις των πολιτών να δίνονται από το αρμόδιο όργανο μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών.

Άρθρο 15

Ισχύς - Εφαρμογή άλλων διατάξεων - Τροποποίηση κανονισμού

1. Η ισχύς του παρόντος κανονισμού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

2. Για θέματα που αφορούν τη λειτουργία του Δημοτικού Συμβουλίου, τα οποία δεν ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, ΦΕΚ 114Α') και του ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α') και αναλογικά οι διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, ΦΕΚ 45 Α').

3. Η τροποποίηση του Κανονισμού αυτού γίνεται κατόπιν αποφάσεως του Δημοτικού Συμβουλίου που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του.

Άρθρο Δεύτερο

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 6 Απριλίου 2011

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΡΑΓΚΟΥΣΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή:

- Για τα Φ.Ε.Κ. από 1 έως 16 σελίδες σε 1 € προσαυξανόμενη κατά 0,20 € για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.
- Για τα φωτοαντίγραφα Φ.Ε.Κ. σε 0,15 € ανά σελίδα.

Σε μορφή DVD/CD:

Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση	Τεύχος	Ετήσια έκδοση	Τριμηνιαία έκδοση	Μηνιαία έκδοση
Α΄	150 €	40 €	15 €	Α.Α.Π.	110 €	30 €	-
Β΄	300 €	80 €	30 €	Ε.Β.Ι.	100 €	-	-
Γ΄	50 €	-	-	Α.Ε.Δ.	5 €	-	-
Υ.Ο.Δ.Δ.	50 €	-	-	Δ.Δ.Σ.	200 €	-	20 €
Δ΄	110 €	30 €	-	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	-	-	100 €

- Η τιμή πώλησης μεμονωμένων Φ.Ε.Κ. σε μορφή cd-rom από εκείνα που διατίθενται σε ψηφιακή μορφή και μέχρι 100 σελίδες, σε 5 € προσαυξανόμενη κατά 1 € ανά 50 σελίδες.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή	Τεύχος	Έντυπη μορφή
Α΄	225 €	Δ΄	160 €	Α.Ε.-Ε.Π.Ε.	2.250 €
Β΄	320 €	Α.Α.Π.	160 €	Δ.Δ.Σ.	225 €
Γ΄	65 €	Ε.Β.Ι.	65 €	Α.Σ.Ε.Π.	70 €
Υ.Ο.Δ.Δ.	65 €	Α.Ε.Δ.	10 €	Ο.Π.Κ.	-

- Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. (έντυπη μορφή) θα αποστέλλεται σε συνδρομητές ταχυδρομικά, με την επιβάρυνση των 70 €, ποσό το οποίο αφορά τα ταχυδρομικά έξοδα.

- Η καταβολή γίνεται σε όλες τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Το πρωτότυπο διπλότυπο (έγγραφο αριθμ. πρωτ. 9067/28.2.2005 2η Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου) με φροντίδα των ενδιαφερομένων, πρέπει να αποστέλλεται ή να κατατίθεται στο Εθνικό Τυπογραφείο (Καποδιστρίου 34, Τ.Κ. 104 32 Αθήνα).
- Σημειώνεται ότι φωτοαντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές Επιταγές για την εξόφληση της συνδρομής, δεν γίνονται δεκτά και θα επιστρέφονται.
- Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μέλη της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίου Τύπου Αθηνών και Επαρχίας, οι τηλεοπτικοί και ραδιοφωνικοί σταθμοί, η Ε.Σ.Η.Ε.Α, τα τριτοβάθμια συνδικαλιστικά όργανα και οι τριτοβάθμιες επαγγελματικές ενώσεις δικαιούνται έκπτωσης πενήντα τοις εκατό (50%) επί της ετήσιας συνδρομής.
- Το ποσό υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (5% επί του ποσού συνδρομής), καταβάλλεται ολόκληρο (Κ.Α.Ε. 3512) και υπολογίζεται πριν την έκπτωση.
- Στην Ταχυδρομική συνδρομή του τεύχους Α.Σ.Ε.Π. δεν γίνεται έκπτωση.

Πληροφορίες για δημοσιεύματα που καταχωρίζονται στα Φ.Ε.Κ. στο τηλ.: 210 5279000.

Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.: Μάρνη 8, τηλ.: 210 8220885, 210 8222924, 210 5279050.

Τα φύλλα όλων των τευχών της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως διατίθενται δωρεάν σε ηλεκτρονική μορφή από την ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου (www.et.gr)

Ηλεκτρονική Διεύθυνση: <http://www.et.gr> - e-mail: webmaster.et@et.gr

ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΑΠΟ 08:00 ΜΕΧΡΙ 13:00

* 0 2 0 0 6 6 1 2 0 0 4 1 1 0 0 2 0 *

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004